

Załącznik nr 1

do uchwały nr 67/2019

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej

z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm.

Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: gospodarka przestrzenna

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: Uniwersytet Łódzki

Data przeprowadzenia wizytacji: 24-25.11.2022 r.

Warszawa 2022

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	5
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	6
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	8
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	8
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	11
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	17
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	21
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	25
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	30
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	32
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	35
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	38
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	40
5. Załączniki:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Część I - ocena losowo wybranych prac etapowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Część II - ocena losowo wybranych prac dyplomowych _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa **Błąd!** **Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena **Błąd!** **Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 6. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego **Błąd!** **Nie zdefiniowano zakładki.**

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: prof. dr hab. Tadeusz Kufel, ekspert PKA

członkowie:

1. dr hab. Anna Tobolska, członek PKA
2. dr hab. Jadwiga Berbeka, ekspert PKA
3. prof. dr hab. inż. Sabina Żróbek, ekspert PKA
4. mgr Tomasz Mrozek - ekspert PKA ds. pracodawców
5. Wojciech Skrodzki – ekspert PKA ds. studenckich
6. mgr Hanna Chrobak-Marszał, sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku gospodarka przestrzenna prowadzonym na Uniwersytecie Łódzkim została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej na podstawie Uchwały nr 237/2022 Prezydium PKA z dnia 7 lipca 2022 r. w sprawie kierunków studiów wyznaczonych do oceny programowej w roku akademickim 2022/2023.

Wizytacja tego kierunku związana jest z upływem okresu przyznania przez PPKA Uchwałą Nr 404/2017 Prezydium PKA z dnia 7 września 2017 r. oceny programowej kierunku na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim zakończonej wydaniem oceny pozytywnej oraz z upływem okresu przyznania przez PPKA Uchwałą Nr 389/2017 Prezydium PKA z dnia 4 sierpnia 2017 r. oceny programowej kierunku prowadzonym wspólnie przez Wydział Nauk Geograficznych oraz Wydział Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim zakończonej wydaniem oceny pozytywnej.

W związku ze stanem epidemii ogłoszonym w Polsce od dnia 20 marca 2020 r. do odwołania, wizytacja przeprowadzona została przez zespół oceniający w formie zdalnej, bez obecności członków zespołu oceniającego w uczelni. Zdalna wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Zespół Oceniający PKA zapoznał się z raportem samooceny przygotowanym wspólnie przez dwie jednostki: Wydział Nauk Geograficznych i Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny. Przed wizytacją odbyło się zdalne spotkanie mające na celu wyjaśnienie wątpliwości oraz dyskusję na temat wstępnych wniosków. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z władzami Uczelni. Odbyły się również spotkania z przedstawicielami samorządu studenckiego, studentami, nauczycielami akademickimi oraz interesariuszami zewnętrznymi (pracodawcy), a także zespołem ds. zapewniania jakości kształcenia. Ponadto dokonano oceny wybranych prac dyplomowych i etapowych, odbyły się zdalne hospitacje zajęć dydaktycznych oraz zdalny ogląd bazy dydaktycznej. Podczas spotkania podsumowującego pracę ZO dokonano oceny spełnienia standardów jakości kształcenia, sformułowano uwagi, o których poinformowano władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym wizytację.

Podstawa prawna oceny została określona w załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Studia pierwszego stopnia prowadzone przez Wydział Nauk Geograficznych

Nazwa kierunku studiów	gospodarka przestrzenna	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia pierwszego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarna	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	geografia ekonomiczno-społeczna i gospodarka przestrzenna (100%)	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	7 semestrów / 210 ECTS 6 semestrów / 180 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych ³ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	120 godzin / 4 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów		
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	inżynier / licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	117 / 38	Nie dotyczy
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁴	2325 / 1995	
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	120 / 105	
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	120 / 109	
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	64 / 58	

¹ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

³ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

⁴ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

Studia drugiego stopnia prowadzone przez Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny

Nazwa kierunku studiów	gospodarka przestrzenna	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia drugiego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarna	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek^{5,6}	geografia ekonomiczno-społeczna i gospodarka przestrzenna (60%) ekonomia i finanse (30%) nauki biologiczne (10%)	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	4 semestry / 120 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych⁷ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	Nie dotyczy	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów		
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	28	Nie dotyczy
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów⁸	1500	
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	60 ECTS	
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	120 ECTS	
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	62 ECTS	

⁵ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

⁶ Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

⁷ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

⁸ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA ⁹ kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	Kryterium spełnione
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	Kryterium spełnione
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	Kryterium spełnione
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	Kryterium spełnione
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	Kryterium spełnione
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	Kryterium spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	Kryterium spełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	Kryterium spełnione
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	Kryterium spełnione
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	Kryterium spełnione

⁹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Kształcenie na kierunku gospodarka przestrzenna na Uniwersytecie Łódzkim prowadzone jest na dwóch profilach: ogólnoakademickim (od 1998/1999) oraz praktycznym (od 2019/2020). Kierunek ten cechuje interdyscyplinarność kształcenia, czerpiąca z wieloletnich doświadczeń naukowo-badawczych i dydaktycznych, a także z szerokiej współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Przedmiotem niniejszego raportu są studia o profilu ogólnoakademickim, które są realizowane przez dwa Wydziały: studia I stopnia (inżynierskie oraz licencjackie) realizuje Wydział Nauk Geograficznych (WNG), zaś studia II stopnia (magisterskie) realizuje Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny (WES). Kierunek ewaluował od obligatoryjnych standardów kształcenia po autonomię w formułowaniu efektów uczenia się. Ponad 20 letnie doświadczenie miało wpływ na projektowanie procesu nauczania, prowadzone badania oraz rozwijaną współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym, co jest w pełni odzwierciedlone w programie studiów i w procesie nauczania na tym kierunku.

Strategia Uniwersytetu Łódzkiego na lata 2021-2030 wskazuje na cel drugi: Realizacja nowoczesnego kształcenia opartego na badaniach naukowych i współpracy z otoczeniem, z którym koncepcja kształcenia na gospodarce przestrzennej jest w pełni zgodna, a rola współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym ma ważną poprzez cele kształcenia i prowadzone badania naukowe.

Program studiów na kierunku gospodarka przestrzenna o profilu ogólnoakademickim (studia I stopnia i II stopnia) stanowi oryginalną ofertę edukacyjną i przygotowuje absolwentów do realizacji zadań i pełnienia obowiązków z zakresu szeroko rozumianej racjonalnej organizacji przestrzeni dla potrzeb społeczeństwa. Uruchomienie od roku akademickiego 2015/2016, obok istniejącej ścieżki licencjackiej ścieżki inżynierskiej wychodzi naprzeciw potrzebom rynku pracy. Program studiów obejmuje zintegrowaną wiedzę z zakresu przyrodniczych, ekonomicznych, społecznych i prawnych uwarunkowań gospodarowania, rozwijającą umiejętności właściwej oceny wpływu środowiska na kierunki zagospodarowania przestrzennego i zrównoważonego rozwoju obszarów.

Ważną rolę w ukształtowaniu koncepcji kształcenia na tym kierunku zarówno na studiach I jak i II stopnia mają prowadzone badania naukowe, oraz doświadczenie kadry zdobyte w ramach realizowanych projektów i badań. O bardzo wysokim poziomie badaczy z zakresu dyscypliny naukowej geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna (w klasyfikacji dyscyplin stosowanej w bazie Web of Science odpowiada dyscyplinie Geography) w Uniwersytecie Łódzkim świadczy jej uwzględnienie w prestiżowym Global Ranking of Academic Subjects (GRAS), opublikowanym przez chińską agencję Shanghai Ranking Consultancy dnia 19.07.2022 r. Na tzw. liście szanghajskiej w dyscyplinie geografia została sklasyfikowana tylko jedna polska uczelnia – właśnie Uniwersytet Łódzki (pozycja 201-300). W rankingu analizowano publikacje naukowe z lat 2016-2020.

Ważnym celem kształcenia jest rozwój kompetencji interdyscyplinarnych, które są warunkiem dobrej współpracy i gospodarowania na wszystkich szczeblach struktur samorządowych. Istotą programu studiów jest bogata oferta przedmiotów wolnego wyboru, pozwalająca na rozszerzanie i uzupełnianie wiedzy. Student ma możliwość stworzenia własnej ścieżki kształcenia, która odpowiada jego zainteresowaniom naukowym oraz planom zawodowym.

Instytut Geografii Społeczno-Ekonomicznej i Organizacji Przestrzeni (WNG) oraz Instytut Gospodarki Przestrzennej (WES) aktywnie uczestniczy w Unii Uczelni na Rzecz Rozwoju Kierunków Studiów w Zakresie Gospodarowania Przestrzeni, co sprzyja wymianie doświadczeń: przede wszystkim upowszechnianiu dobrych praktyk, ale również indywidualizacji programu studiów i procesu nauczania w zależności od charakteru uczelni oraz dorobku naukowego i praktycznego. Koncepcja kształcenia co do zasady nie zakłada kształcenia na odległość. Jednakże przewiduje taką możliwość w sytuacjach zagrożenia epidemiologicznego. W tym zakresie obecnie obowiązują Wytyczne Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia dotyczące zajęć zdalnych w Uniwersytecie Łódzkim (załącznik: Zał.11.3_Wytyczne_zajecia_zdalne).

Ze względu na wszechstronny charakter kształcenia, wszystkie efekty uczenia się zapisane w programie studiów mają charakter kluczowy i są ściśle związane z koncepcją i celami kształcenia na studiach o profilu ogólnoakademickim. Efekty uczenia się osiąmane na studiach I stopnia (inżynierskie/licencjackie) mieszczą się w 100% w dyscyplinie naukowej geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna. Efekty uczenia się osiąmane na studiach II stopnia przypisane są w 60% do dyscypliny geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna, w 30% do dyscypliny ekonomia i finanse i w 10% do dyscypliny nauki biologiczne. Na studiach I stopnia (licencjackich i inżynierskich) zdefiniowano 10 efektów kierunkowych w zakresie wiedzy, 12 efektów w zakresie umiejętności oraz 7 efektów w zakresie kompetencji społecznych. Z ogólnej liczby 29 efektów uczenia się 6 odnosi się do kompetencji inżynierskich. Dodatkowo dla studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera założono osiągnięcie 8 kompetencji inżynierskich (3 efekty w zakresie wiedzy i 5 efektów w zakresie umiejętności). Na studiach II stopnia zdefiniowano 6 efektów kierunkowych w zakresie wiedzy, 10 efektów w zakresie umiejętności oraz 5 efektów w zakresie kompetencji społecznych.

Efekty uczenia się są zgodne z charakterystyką drugiego stopnia efektów uczenia się PRK dla profilu ogólnoakademickiego i kwalifikacji obejmujących kompetencje inżynierskie określone rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji. Efekty uczenia się zakładane dla studiów II stopnia odpowiadają poziomowi 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji. Efekty uczenia się kierunku gospodarka przestrzenna I stopnia są specyficzne dla dyscypliny Geografia ekonomiczno-społeczna i gospodarka przestrzenna, a efekty uczenia się dla studiów II stopnia są specyficzne dla dyscypliny Geografia ekonomiczno-społeczna i gospodarka przestrzenna, a także Ekonomia i finanse oraz Nauki biologiczne. Efekty uczenia się są zgodne z zakresem działalności naukowej uczelni w tych dyscyplinach, co potwierdzają uzyskane przez prowadzącą kadrę granty naukowe. Sformułowane efekty uczenia się, kierunkowe i przedmiotowe, dla obu stopni kształcenia dowodzą przekazania studentom aktualnej wiedzy naukowej, wykształcenia umiejętności doboru odpowiednich źródeł informacji i posługiwania się właściwymi metodami badań z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi dydaktycznych, zwiększających efektywność uczenia się (14P-1A_U01) (06GP-A2_U02) oraz doceniania wartości badań naukowych w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych (14P-1A_K01) (6GP-A2_U03). Wśród efektów uczenia się dla studiów I stopnia uwzględniono efekty w zakresie znajomości języka obcego na poziomie B2, a dla studiów II stopnia na poziomie B2+. Efekty uczenia się umożliwiają przede wszystkim zdobycie niezbędnych kompetencji społecznych do działalności absolwenta na rynku pracy, ale także do podejmowania prac badawczych o charakterze naukowym. Efekty uczenia się zostały zdefiniowane tak, aby uwzględniały specyfikę kształcenia na kierunku gospodarka przestrzenna, zarówno dla studiów licencjackich, inżynierskich jak i magisterskich. Założone cele kształcenia i efekty uczenia się są możliwe

do osiągnięcia gdyż sformułowane zostały w sposób konkretny i zrozumiały, co pozwala także na stworzenie systemu ich weryfikacji.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.	brak		

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Koncepcja kształcenia wynika wprost ze strategii Uniwersytetu, jak i Wydziału Nauk Geograficznych (studia pierwszego stopnia) oraz Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego (studia drugiego stopnia), nawiązuje do wieloletnich badań naukowych w tym zakresie, a przede wszystkim z szeroką współpracą z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Cele kształcenia są zgodne ze strategią Uczelni, mieszczą się w dyscyplinach, do których kierunku jest przyporządkowany, są powiązane z działalnością naukową prowadzoną na Uczelni i Wydziałach w tych dyscyplinach oraz zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną, do której jest przyporządkowany kierunek (na studiach I stopnia) oraz dyscyplinami (na studiach II stopnia), opisują w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencje społeczne osiągane przez studentów, a także odpowiadają właściwym poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji odpowiednio dla studiów I i II stopnia oraz profilowi ogólnoakademickiemu.

Efekty uczenia się zawierają pełny zakres efektów umożliwiających uzyskanie kompetencji licencjackich i inżynierskich w przypadku studiów I stopnia, jak i magisterskich w przypadku studiów II stopnia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Treści programowe na studiach I stopnia licencjackich i inżynierskich oraz na studiach II stopnia odpowiadają aktualnemu stanowi wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna, a także przewidywanemu stanowi rozwoju gospodarki przestrzennej na poziomie lokalnym i regionalnym oraz założonej sylwetce absolwenta. Treści programowe przedmiotów obligatoryjnych umożliwiają realizację podstawowych celów i efektów uczenia. Odpowiadają one także kierunkom badawczym realizowanym na Wydziale Nauk Geograficznych w dyscyplinie geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna. Osiągnięcia badawcze nauczycieli akademickich zatrudnionych na tym Wydziale głównie przekazywane są w oferowanych studentom przedmiotach fakultatywnych, realizowanych także w językach obcych. Treści poszczególnych przedmiotów tworzą spójną całość i są nakierowane na nabycie przez absolwentów wiedzy teoretycznej (ogólnej o uwarunkowaniach kształtowania zagospodarowania przestrzeni w ujęciu miejscowym, regionalnym, krajowym i metodycznej dotyczącej możliwości stosowania różnych metod analizy przestrzennej) i umiejętności praktycznych (stosowania metod statystycznych i narzędzi informatycznych właściwych do przeprowadzenia analiz wstępnych, oceny przestrzeni i opracowania koncepcji zagospodarowania przestrzennego konkretnych obszarów).

Na I stopniu studia licencjackie o profilu ogólnoakademickim trwają 6 semestrów, a studia inżynierskie 7 semestrów realizowanych w 3,5 roku. Łączna liczba godzin dydaktycznych w ciągu całego toku studiów licencjackich obejmuje 2 085 h (180 pkt. ECTS) zaś w przypadku studiów inżynierskich jest to 2 445h (210 pkt. ECTS). Zajęcia związane z prowadzoną przez nauczycieli akademickich działalnością naukową w dyscyplinie, do której przyporządkowany jest kierunek gospodarka przestrzenna (studia I stopnia) tj. geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarce przestrzennej, przygotowujące studentów do badań obejmują na studiach licencjackich 109 pkt. ECTS (61 %), a na studiach inżynierskich 120 pkt. ECTS (57 %). Do przedmiotów tych zaliczono przedmioty ogólnowydziałowe, kierunkowe, do wyboru, a także seminaria dyplomowe.

Na studiach licencjackich łączna liczba godzin, którą student musi uzyskać na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów wynosi 1995, co stanowi 105 pkt. ECTS (58%), liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych wynosi 7 (4%), zaś łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć do wyboru wynosi 58 (32%).

Na studiach inżynierskich odpowiednio 2325 godzin, 120 (57%) punktów ECTS, a liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych wynosi 7 (3%), natomiast liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć do wyboru wynosi 64 (30%).

Na studiach II stopnia łączna liczba godzin, którą student realizuje z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów wynosi 1500, co pozwala osiągnąć 60 pkt. ECTS (50%).

W Kartach przedmiotów podany jest bilans punktów ECTS i przedstawiony podział na pracę własną studenta oraz pracę z udziałem nauczyciela akademickiego

Wskaźniki dotyczące programu studiów na kierunku spełniają wymogi prawne określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 661). Na studiach I stopnia do końca IV semestru (ścieżki licencjacka i inżynierska) realizowane są w oparciu o ten sam program studiów. Na I roku studiów realizowane są przedmioty wprowadzające studenta do zagadnień geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki

przestrzennej (*m.in. przyrodnicze podstawy gospodarki przestrzennej, społeczno-ekonomiczne podstawy gospodarki przestrzennej, wstęp do gospodarki przestrzennej*). Na tym etapie studiów ważną rolę stanowią przedmioty pozwalające studentom nabyć umiejętności wykorzystania różnych narzędzi badawczych (*podstawy kartografii i topografii, metody badań w gospodarce przestrzennej, rysunek i grafika komputerowa, podstawy geodezji*). Dopełnieniem przedmiotów szczegółowych są ćwiczenia terenowe – *przyrodnicze podstawy gospodarki przestrzennej oraz ćwiczenia terenowe regionalne*. Dodatkowo w I semestrze studiów student jest zobowiązany do zaliczenia szkolenia z zakresu BHP oraz szkolenia z zakresu prawa autorskiego drogą e-learningową.

Po przeprowadzeniu szczegółowej analizy treści przedmiotów i wymagań wstępnych stawianych studentom w celu właściwej realizacji zajęć rekomenduje się, aby zajęcia na studiach I stopnia z przedmiotów *matematyka i fizyka oraz język obcy* wprowadzić do programu na początkowych semestrach studiów. Przygotowują one bowiem studentów do pełnego osiągnięcia efektów uczenia się. W opinii zespołu oceniającego przedmiot *gospodarka nieruchomościami* powinien być włączony do programu studiów jako obligatoryjny, zważywszy na fakt, iż studia te przygotowują absolwentów także do pracy w instytucjach odpowiedzialnych za gospodarkę nieruchomościami i do prowadzenia działalności w sektorze prywatnym związanym z nieruchomościami. Dostosowania wymaga także zakres treści tego przedmiotu, aby nie powielać treści wykładanych na przedmiotach ściśle „planistycznych”, a w zamian więcej uwagi poświęcić zagadnieniom proceduralnym odnoszącym się do nieruchomości stanowiących własność prywatną. Rekomenduje się również ściślejsze dostosowania treści programowych niektórych przedmiotów do ich nazw np. *rysunek techniczny i planistyczny* oraz *historia urbanistyki i architektury*.

Treści programowe na drugim roku studiów (licencjackich i inżynierskich) mają na celu pogłębienie wiedzy dotyczącej metod i technik wykorzystywanych w gospodarce przestrzennej *m.in. (rysunek techniczny i planistyczny, wprowadzenie do GIS, metody analizy przestrzennej, zastosowanie GIS w gospodarce przestrzennej, CAD w praktyce planistycznej)*. Student ma możliwość wyboru przedmiotów w ramach tzw. bloków przedmiotów do wyboru (odpowiednio 4 przedmioty w semestrze III - blok I i 3 w semestrze IV- blok II). Od V semestru w programie ścieżki licencjackiej i inżynierskiej uwidaczniają się zasadnicze różnice w kształceniu. Na studiach inżynierskich studenci realizują przedmioty specjalistyczne (*m.in. budownictwo, fizyka, matematyka, czy zintegrowane planowanie rozwoju*), zaś studenci studiów licencjackich rozpoczynają seminarium dyplomowe. W szóstym semestrze na obu ścieżkach realizowane jest planowanie przestrzenne, które stanowi pewnego rodzaju podsumowanie całego toku studiów jednocześnie wykorzystując w pełni wiedzę zdobytą na wcześniejszych etapach studiów. W celu osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się, wśród których znajduje się duża grupa umiejętności i kompetencji społecznych wymagających dużego zaangażowania studenta w proces nauczania, w planie studiów ćwiczenia, ćwiczenia informatyczne, konwersatoria i seminaria przeważają nad zajęciami realizowanymi w formie wykładu.

Rekomenduje się przestrzeganie zasady, aby w planie zajęć dla przedmiotów, które realizowane są w formie wykładów i ćwiczeń, ta pierwsza forma przekazywania treści poprzedzała ćwiczenia.

Na studiach licencjackich tylko 900 h, a na studiach inżynierskich 1080 h przypada na wykłady, gdzie relacje nauczyciel – uczeń są bardziej jednostronne.

W programie studiów II stopnia są dwa bloki: blok przedmiotów podstawowych oraz blok przedmiotów wybieralnych. Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru na II stopniu wynosi 62 pkt ECTS (52%). Wykłady na II stopniu obejmują 266 godzin (32%), ćwiczenia 392 (47%), laboratoria 98 godzin (12%), a seminaria 84 godz. (10%). Dobór form zajęć i proporcje liczby godzin zajęć realizowanych w poszczególnych formach zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Program studiów umożliwia dostosowanie tematyki zajęć do indywidualnych zainteresowań studentów w trakcie wyboru przedmiotów fakultatywnych: dla ścieżki licencjackiej w V i VI semestrze, zaś dla ścieżki inżynierskiej w VI i VII semestrze. Studenci studiów licencjackich łącznie wybierają 13 przedmiotów fakultatywnych po 30 h każdy, zaś studenci studiów inżynierskich łącznie 16 takich przedmiotów. Listę przedmiotów do wyboru (z podaniem zakresu merytorycznego, formy zajęć i formy zaliczeń), zasady ich wyboru (termin, minimalna i maksymalna liczebność grup) ustala i podaje do wiadomości studentów Dziekan w terminie do 30 kwietnia poprzedniego roku akademickiego.

Rekomenduje się, aby wybór ten w praktyce nie polegał na tym, że o przyjęciu na seminarium dyplomowe decyduje kolejność wpisu na listę (informacja od studentów otrzymana w trakcie spotkania zespołu).

Ukierunkowaniu na konkretne zadania badawcze i wdrożeniu do samodzielnej pracy naukowej szczególnie sprzyjają zajęcia typu seminaryjnego, które w przypadku obu ścieżek trwają 2 semestry po 30 h. Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru dla ścieżki licencjackiej wynosi 58 pkt ECTS, a dla inżynierskiej 64 pkt ECTS.

Na studiach II stopnia liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru wynosi 62 (52%). Do modułu wybieralnych przedmiotów zaliczane są wykłady w języku obcym, zajęcia kierunkowe do wyboru i seminaria dyplomowe. Zajęcia związane z prowadzoną przez nauczycieli akademickich działalnością naukową przygotowujące studentów do badań obejmują na studiach licencjackich 109 pkt. ECTS (61%), a na studiach inżynierskich 120 pkt. ECTS (57%). Do przedmiotów tych zaliczono także przedmioty ogólnowidyłowe, kierunkowe, do wyboru, a także seminaria dyplomowe.

Zajęcia związane z prowadzoną przez nauczycieli akademickich działalnością naukową w dyscyplinach, do których przypisane zostały studia II stopnia (geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna, ekonomia i finanse, nauki biologiczne) obejmują 120 pkt. ECTS (100%). Na Uczelni realizowanych jest bardzo dużo projektów w ramach dyscyplin, do których przypisany jest oceniany kierunek. Tylko w 2022 roku były realizowane: 2 projekty Horyzont, 3 projekty NCN, 1 NCBiR, 1 MFiPR, 1 Erasmus+, wymieniając tylko te najważniejsze, w sumie 18. Studenci są włączani w realizację projektów (na przykład udział w badaniach terenowych). Uniwersytet Łódzki zapewnia każdemu studentowi stacjonarnych studiów I stopnia nieodpłatną naukę języka obcego, a także nieodpłatny egzamin uniwersytecki na poziomie B2. Program studiów I stopnia obejmuje zajęcia z języka obcego na poziomie B2 kompetencji językowych Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Sumaryczna liczba godzin zajęć językowych wynosi 120, a liczba punktów ECTS – 7.

Kształcenie w zakresie nowożytnych języków obcych organizuje i prowadzi w Uczelni jednostka międzywydłowa - Studium Języków Obcych, które działa w oparciu o Uchwałę Senatu UŁ nr 206 w sprawie zasad osiagania przez studentów Uniwersytetu Łódzkiego efektów uczenia się w zakresie znajomości i umiejętności posługiwania się nowożytnym językiem obcym.

Na studiach II stopnia kompetencje językowe są uzyskiwane na zajęciach do wyboru, które prowadzone są w języku angielskim w wymiarze 28 godzin (3 semestrów). Przykładowe uruchomione wykłady: Ethno- tourism: The Concept and Diversity, Gentrification & The City.

Na skutek wprowadzenia Zarządzenia nr 100 Rektora z dnia 11 marca 2020 r. w sprawie przeciwdziałania rozprzestrzeniania się COVID-19 wśród społeczności UŁ, Wydział Nauk Geograficznych przeszedł w całości na kształcenie zdalne. Sytuacja taka trwała do końca roku akademickiego 2020/21. Na tę okoliczność zostały wydane odpowiednie Zarządzenia Dziekana WNG (Z2-Zarządzenie nr 1 Dziekana WNG oraz Z3-Zarządzenie nr 5 Dziekana WNG). W roku akademickim 2021/22 zajęcia odbywały się w formie stacjonarnej (z wyłączeniem krótkiego okresu przedświątecznego). W momencie stwierdzenia przypadku Covid-19 na poszczególnych kierunkach, na wniosek PPIS obowiązkowej kwarantannie były poddawane całe roczniki studentów. W takich

przypadkach zajęcia odbywały się zdalnie. Podczas przymusowej pracy on-line zajęcia odbywały się w czasie rzeczywistym zgodnie z planem zajęć i wymiar godzin był zachowany. Część zajęć w formie on-line była także hospitowana. W roku akademickim 2022/23 zajęcia odbywają się w formie stacjonarnej.

Stosowane na kierunku metody kształcenia są zróżnicowane oraz dostosowane zarówno do form zajęć, jak i samych efektów uczenia się, spośród których typowe ćwiczenia, ćwiczenia informatyczne, konwersatoria i seminaria, dyskusje przeważają nad zajęciami realizowanymi w formie klasycznego wykładu. Na zajęciach wykorzystywane są nowoczesne techniki nauczania, w tym m.in. wykłady problemowe, projekty, pogadanki, panele dyskusyjne, analizy studiów przypadku. Metody nauczania tradycyjnego wspierane są poprzez nowoczesne techniki przekazu multimedialnego (m.in. platforma MS Teams, Moodle). Na studiach I stopnia studenci szeroko korzystają z oprogramowania Autodesk Infrastructure Suite i ArcGIS 10.2, a na studiach II stopnia na zestaw programów i narzędzi stosowanych na zajęciach do celów analitycznych składa się przede wszystkim oprogramowanie ESRI Arc GISPRO, GeoDa oraz QGIS. Studenci do własnych prac pozyskują także dane z internetowych narzędzi bazodanowych, takich jak krajowy Geoportal. Metody i techniki kształcenia na odległość znalazły szczególne zastosowanie w trakcie nauczania zdalnego podczas pandemii Covid-19. Metody kształcenia są tak dobrane do poszczególnych przedmiotów, aby umożliwiały osiągnięcie założonych efektów uczenia się, a także aktywizowały studentów i zachęcały ich do samodzielnej pracy. Są one adekwatne do specyfiki kierunku i potrzeb ukształtowania oczekiwanej sylwetki inżyniera. Dają one możliwość prowadzenia zarówno prac inwentaryzacyjnych w terenie, jak i analiz geoprzestrzennych i badań naukowych w zakresie kształtowania przestrzeni planistycznej.

Studenci w ramach poszczególnych przedmiotów wykonują zadania związane z interpretacją anglojęzycznych tekstów naukowych i wykazują się ich zrozumieniem zarówno pod względem językowym, jak i merytorycznym. Na studiach II stopnia kompetencje językowe są uzyskiwane na zajęciach do wyboru. Metody nauczania uwzględniają potrzeby studentów z niepełnosprawnością i umożliwiają realizowanie indywidualnych ścieżek kształcenia.

Studenci mają możliwość indywidualizacji przebiegu studiów na podstawie Indywidualnej organizacji studiów (IOS), co reguluje Regulamin studiów w Uniwersytecie Łódzkim; Uchwała Senatu UŁ nr 302 z dnia 25.04.2022 r. lub Indywidualnego programu studiów. Bieżącym wsparciem potrzeb studentów z niepełnosprawnością zajmuje się Pełnomocnik Rektora UŁ do spraw osób z niepełnosprawnościami. Studentom z niepełnosprawnością posiadającym orzeczenie o stopniu niepełnosprawności przysługuje prawo do uzyskiwania zaliczeń i składania egzaminów w formie alternatywnej oraz na warunkach ustalanych indywidualnie. Zgodę na odbywanie egzaminów i zaliczeń w formie alternatywnej udziela Dziekan danego wydziału po zasięgnięciu opinii Pełnomocnika Rektora UŁ ds. osób z niepełnosprawnością. Każdy student, w zależności od rodzaju niepełnosprawności, może wnioskować o dokonanie zmiany trybu zdawania egzaminów i/lub uzyskiwania zaliczeń z danego przedmiotu. W ramach zmiany formy egzaminu możliwe jest:

- Przedłużenie czasu trwania pisemnego egzaminu lub zaliczenia;
- Zamiana egzaminu ustnego na pisemny lub pisemnego na ustny;
- Dostosowanie egzaminów, zaliczeń i innych form weryfikacji wiedzy do możliwości percepcyjnych studenta np. arkusze egzaminacyjne i inne materiały w druku powiększonym;
- Obecność na egzaminach i zaliczeniach tłumaczy języka migowego lub asystentów osoby z niepełnosprawnością.

Praktyki zawodowe realizowane są zgodnie z Zarządzeniem Nr 82 Rektora z dnia 20.01.2021 r. w sprawie: organizacji studenckich praktyk zawodowych w Uniwersytecie Łódzkim i Statutem przyjętym Uchwałą nr 440 Senatu z dnia 27.05.2019 - ze zm.). Za prawidłową realizację praktyk ze

strony Uczelni odpowiada, Wydziałowy Pełnomocnik Dziekana ds. Praktyk Zawodowych oraz opiekun kierunkowy, natomiast ze strony jednostki opiekun praktyk. Praktyka zawodowa realizowana jest na studiach I stopnia w wymiarze 4 tygodni – 120 godzin. Dla praktyk zawodowych przypisano łącznie 4 ECTS, co oznacza 30 godzin na punkt, a więc jest to ilość prawidłowa. Efekty uczenia się zostały przedstawione w sylabusach i są zgodne z efektami uczenia się przypisanymi do zajęć przewidzianych programem studiów. Sylabusy zawierają metodologię oceniania oraz warunki zaliczenia przedmiotu. Ilość opiekunów praktyk oraz ich wiedza, umiejętności i doświadczenie na stanowisku opiekuna, umożliwiają prawidłową realizację praktyk. umożliwiają prawidłową realizację praktyk. Umiejscowienie praktyk w planie studiów jest prawidłowe. WNG realizuje praktyki przy współpracy z wydziałowym Centrum Szkoleń i Praktyk Zawodowych.

Praktyka zawodowa na kierunku ma na celu:

- doskonalenie zawodowe poprzez konfrontację przygotowania teoretycznego z praktyką,
- przygotowanie studentów do pracy w instytucjach monitorujących środowisko geograficzne,
- zapoznanie się z prawidłową organizacją pracy w urzędach, podmiotach gospodarczych i jednostkach organizacyjnych w warunkach gospodarki rynkowej,
- kształcenie umiejętności pracy w zespołach ludzkich, przygotowanie do samodzielnej pracy oraz do podejmowania decyzji,
- zapoznanie się z techniką prowadzenia dokumentacji na poszczególnych stanowiskach pracy i poprawnym jej prowadzeniu,
- kształcenie poczucia odpowiedzialności za wykonywaną pracę i podejmowane decyzje.

Praktykę zawodową studenci realizują w przedsiębiorstwach, organizacjach i instytucjach związanych z kierunkiem studiów, takich jak: Urząd Miasta Łodzi, Urząd Gminy Aleksandrów Łódzki, Urząd Gminy Uniejów, Miasto Pabianice, Libido Architekci, Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Łodzi, Urząd Gminy Widawa. Studenci we własnym zakresie wyszukują firmy, organizacje do odbycia praktyki. W przypadku problemu ze znalezieniem miejsca odbycia praktyki, opiekun praktyk wskazuje miejsce odbycia praktyki z pośród współpracujących na stałe przedsiębiorstw i instytucji. Kryteria stosowane przez Uczelnię w związku z doбором miejsc odbywania praktyk są poprawne.

Na dokumentację związaną z odbywaniem praktyk składają się następujące dokumenty:

1. Skierowanie na praktykę,
2. Harmonogram praktyki,
3. Porozumienie o prowadzenie praktyki,
4. Dziennik praktyk,
5. Ocena praktyki przez studenta.

W dzienniku praktyk dokumentowany jest systematycznie przebieg praktyk na podstawie którego dokonywana jest weryfikacja i ocena efektów uczenia. Taki system daje możliwość kompleksowej oceny i zapewnia prawidłowy proces weryfikacji zakładanych efektów uczenia się.

Rozplanowanie zajęć na kierunku gospodarka przestrzenna (studia I i II stopnia) jest zgodne z zasadami higieny pracy i pozwala na efektywne wykorzystywanie czasu zarówno przez studiujących, jak i nauczających. Potwierdzili to również studenci. Zdaniem studentów takie rozplanowanie zajęć jest pewnego rodzaju kompromisem uzyskanym pomiędzy studentami, którzy już pracują zawodowo (takie przypadki wskazywano na spotkaniu ze studentami) i tymi, którzy są bardziej dyspozycyjni czasowo i realną możliwością wynikającą z dyspozycyjności prowadzących i dostępności sal dydaktycznych. Egzaminy zaplanowane są z wyprzedzeniem, a informacja o ich miejscu i terminach jest publikowana na stronach internetowych Wydziałów w zakładce Plany zajęć.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.	„Dopasowanie ułożenia zajęć do potrzeb studentów, którzy chcieliby mieć mniejszą liczbę przerw”.	Rozkłady zajęć są dopasowywane do potrzeb studentów i wykładowców. Uwzględniają też dostępność infrastruktury dydaktycznej. Plany zajęć przed rozpoczęciem semestru udostępniane są wykładowcom, którzy mogą wnioskować o ich zmianę. Takie same możliwości mają studenci, którzy na pierwszych zajęciach mogą dokonać zmiany dnia i godzin ich realizacji. Rozwiązanie to umożliwia eliminowanie długich przerw między zajęciami.	Zalecenie zrealizowane. Harmonogramy są ułożone logicznie i zgodnie z zasadami higieny pracy. Przy relatywnie dużej liczbie zajęć do wyboru zdarzają się dni w tygodniowym planie zajęć z większą liczbą zajęć (do 8 godzin dydaktycznych dziennie), jak i kilkugodzinne przerwy między zajęciami. Studenci nie zgłaszali zastrzeżeń do rozkładów zajęć.
2.	„W przypadku powierzenia funkcji promotora nauczycielowi ze stopniem doktora zasadne byłoby poddawanie jej recenzji przez pracownika naukowego posiadającego tytuł lub stopień doktora habilitowanego”.	Co do zasady promotorstwo prac magisterskich powierzane jest samodzielnym pracownikom naukowym. W szczególnych przypadkach ze względu na zakres tematyczny pracy dopuszczana jest możliwość promowania pracy przez osobę ze stopniem doktora o dużym doświadczeniu dydaktycznym i naukowym. Możliwość taka jest każdorazowo opiniowana przez Radę WES. W tych przypadkach – zgodnie z sugestią PKA – recenzentami są pracownicy naukowcy posiadający tytuł bądź stopień doktora habilitowanego.	Zalecenie zrealizowane. Jeśli promotorem prac magisterskich jest Osoba ze stopniem doktora, recenzenci mają naukowy stopień dr hab. W roku 2022/23 promotorami są osoby ze stopniem dr hab.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają w szczególności aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie, do której jest przyporządkowany kierunek na studiach I stopnia umożliwiając absolwentom osiągnięcie kompetencji inżynierskich oraz dyscyplinach, do których jest przyporządkowany kierunek na studiach II stopnia, jak również wyniki działalności naukowej Uczelni w tych dyscyplinach.

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób

prowadzących zajęcia i liczba punktów ECTS uzyskiwana w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia, a także szacowany nakład pracy studentów, mierzony liczbą punktów ECTS są zgodne z wymaganiami i umożliwia studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się zarówno w odniesieniu do studiów I, jak i II stopnia.

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania oraz umożliwiają im osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej na studiach I stopnia lub udział w tej działalności na studiach II stopnia.

Program i organizacja praktyk zawodowych, nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc ich odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z nabywaniem kompetencji badawczych.

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Na kierunku przygotowanie zawodowe, odbywa się w warunkach, które należy uznać za właściwe dla zakresu działalności zawodowej oraz umożliwiających nabycie umiejętności praktycznych, niezbędnych do poruszania się na rynku pracy.

Praktyki zawodowe umożliwiają studentom zapoznanie się z zasadami funkcjonowania firm i instytucji, w których odbywa się praktyka jako potencjalnego miejsca zatrudnienia. Organizacja i nadzór nad realizacją praktyk zawodowych odbywa się w oparciu o sformalizowane zasady.

Rozplanowanie zajęć na kierunku gospodarka przestrzenna (studia I i II stopnia) jest zgodne z zasadami higieny pracy i pozwala na efektywne wykorzystywanie czasu zarówno przez studiujących, jak i nauczających.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Tryb rekrutacji na studia regulują przepisy Regulaminu postępowania rekrutacyjnego na pierwszy rok studiów I stopnia, II stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich w Uniwersytecie Łódzkim, stanowiącego załącznik do uchwały nr 391 Senatu z dnia 17 listopada 2014 r. ze zm.

Do ubiegania się o przyjęcie na studia w trybie określonym niniejszymi zasadami uprawnieni są obywatele polscy oraz cudzoziemcy, o których mowa w art. 324 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, z wyłączeniem osób, o których mowa w art. 2 ust. 6 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa przypadku cudzoziemców niewymienionych w ust. 3 decyzję o przyjęciu na studia podejmuje Rektor.

Cudzoziemcy zobowiązani są dodatkowo do złożenia dokumentu poświadczającego znajomość języka wykładowego danego kierunku studiów na poziomie B2. Rekrutacja odbywa się na podstawie wyników maturalnych i nie jest brane pod uwagę kryterium kolejności zgłoszeń. Kryteria te obowiązują zarówno obywateli polskich, jak i obcokrajowców. W ramach limitu przyjęć danego kierunku przyjmowani są kandydaci z najwyższą punktacją. Na kierunku w rekrutacji na studia I stopnia przedmiotem wymaganym w każdej z 3 kategorii jest: geografia, matematyka, informatyka, historia, WOS, język obcy. Podstawowym kryterium decydującym o miejscu na liście rankingowej jest liczba punktów uzyskanych za wyniki ze świadectwa maturalnego. Limit przyjęć na studia I stopnia wynosi 150 osób. Zasady te gwarantują bezstronność i zapewniają kandydatom równe szanse przyjęcia na studia.

Warunkiem przyjęcia na studia II stopnia jest złożenie kompletu wymaganych w Regulaminie dokumentów. W przypadku wyczerpania limitu miejsc kolejność przyjęcia określa średnia ze studiów licencjackich/inżynierskich.

Informacje na temat rekrutacji nie uwzględniają kwestii oczekiwanych kompetencji cyfrowych kandydatów, informacji o wymaganiach sprzętowych związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz wsparciu uczelni w zapewnieniu dostępu do tego sprzętu. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się (PEUS) uzyskanych poza szkolnictwem wyższym określa uchwała nr 507 Senatu z czerwca 2015 r. Dotychczas na WNG nie zgłosił się żaden student zainteresowany uznaniem innych efektów uczenia się poza szkolnictwem wyższym. Ocena postępów studenta i osiągania założonych efektów uczenia się prowadzona jest w ramach poszczególnych przedmiotów poprzez zaliczanie wszystkich form zajęć przewidzianych programem studiów. Szczegółowe kryteria zaliczenia zajęć określa nauczyciel akademicki (koordynator przedmiotu) uwzględniając skalę ocen przyjętą w Regulaminie studiów. Informacje te są także zapisane w sylabusie przedmiotu dostępnym dla każdego studenta w systemie Usos. Stopień osiągnięcia efektów na poziomie przedmiotu dokumentowany jest w karcie przedmiotu. Koordynator przedmiotu analizując osiągnięcia efektów kształcenia/uczenia się przez studentów identyfikuje obszary do ewentualnego doskonalenia w zakresie form zajęć, treści i metod weryfikacji. Analizę programów studiów uwzględniającą realizację efektów w ramach przedmiotów oraz dobór metod ich weryfikacji prowadzi Rada Programowa kierunku przy wsparciu Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia. Wieloskładnikowy charakter (wykład i ćwiczenia) wielu przedmiotów ułatwia kontrolę i weryfikację osiągania efektów uczenia każdego rodzaju. Większość egzaminów odbywa się w sposób pisemny, co z założenia wyklucza udział subiektywizmu w ocenie i pozwala porównać wyniki wszystkich uczestników egzaminu.

Warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym zagranicznej określa Zarządzenie Rektora nr 74 z dnia 12.05.2014 oraz Regulamin studiów - Uchwała Senatu nr 302 z dnia 25.04.2022. Studenci korzystający z programów wymiany i przenoszący się do UŁ z innej uczelni uzyskują uznanie osiągnięć (w postaci punktów ECTS) w zakresie, w którym odpowiadają one efektom uczenia się na poszczególnych kierunkach studiów. Zasady dyplomowania na studiach I i II stopnia reguluje Regulamin studiów, a wydziałowe zapisy jedynie uszczegóławiają je dodając praktyczne informacje dotyczące postępowania w Archiwum Prac Dyplomowych. Promotorami i recenzentami prac dyplomowych na studiach I stopnia mogą być nauczyciele akademicki posiadający co najmniej stopień naukowy doktora i zatrudnieni na stanowisku adiunkta lub starszego wykładowcy. Wykaz tematów prac dyplomowych przygotowuje nauczyciel akademicki prowadzący seminarium. Tematy są następnie opiniowane przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia i w przypadku prac na I stopniu zatwierdzane przez Radę Wydziału Nauk Geograficznych. Regulamin ten określa również wymagania merytoryczne i formalne stawiane pracom dyplomowym. I tak np. praca inżynierska powinna mieć charakter aplikacyjny, badawczy, projektowy lub oceniający. Sformułowano również obowiązki

studenta, promotora i recenzenta pracy. Egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym. Pytania teoretyczne są losowane z listy zagadnień objętych programem studiów, dostępnej powszechnie na stronach Wydziałów, zaś pytanie dotyczące pracy formułuje komisja. Tak określone procedury szczegółowe pozwalają na potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów.

Na studiach II stopnia oferta seminariów magisterskich znajduje się na stronie WES. Tematy prac magisterskich są akceptowane przez opiekunów prac, konsultowane na zebraniach poszczególnych katedr i omawiane na zebraniach Instytutu Gospodarki Przestrzennej, następnie zatwierdzane przez Radę Konsultacyjną Instytutu. Zgodnie z Zaleceniem po poprzedniej wizytacji recenzentem pracy magisterskiej w sytuacji pełnienia funkcji promotora przez pracownika ze stopniem doktora powinna być osoba ze stopniem doktora habilitowanego, przegląd prac magisterskich dowodzi, że zalecenie to zostało uwzględnione.

Wszyscy studenci oceniani są w jednakowy sposób i według ściśle określonych kryteriów. Jedyny wyjątek stanowią osoby z orzeczonymi niepełnosprawnościami, którym może np. przysługiwać przedłużenie czasu na rozwiązanie testu lub inne ułatwienia eliminujące ograniczenia wynikające ze stanu zdrowia. Jasno określone kryteria prac etapowych zapewniają równe traktowanie wszystkich studentów oraz rzetelność ocen.

Studenci mają prawo wglądu do swoich prac etapowych i egzaminacyjnych oraz do informacji zwrotnej o pozytywnych i negatywnych aspektach swojej pracy, które wpłynęły na uzyskaną ocenę.

Zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia zawarte są w załączniku nr 8 (dotyczy WNG) do Regulaminu studiów (załącznik: *Zal.10.1-WNG-Załącznik do Regulaminu*). Treść zapisu: „W przypadku odmowy zaliczenia przedmiotu wieloskładnikowego przez koordynatora z powodu braku zaliczenia z jednej części składowej, o której mowa w §41 Regulaminu studiów w UŁ, studentowi przysługuje prawo odwołania do dziekana. Dziekan po zapoznaniu się z sytuacją, w uzasadnionych przypadkach może zarządzić zaliczenie komisyjne części składowej przedmiotu, które odbywa się na takich samych zasadach, jak egzamin komisyjny”.

Wszystkie prace dyplomowe poddawane są badaniom pod kątem plagiatu, zgodnie z kolejnymi zarządzeniami Rektora (załącznik: *Zal.10.2-zarz. nr 130 z 14.04.2021_proc.antyplagiatowa*). W przypadku podejrzenia popełnienia przez studenta plagiatu dziekan – na wniosek kierującego pracą – kieruje wniosek do Rektora o wszczęcie procedury dyscyplinarnej wobec studenta.

Rektor powołał rzeczników dyscyplinarnych do spraw studentów i doktorantów na kadencję 2021-2024 (Zarządzenie nr 75 Rektora z dnia 30.12.2020 r.). W minionym roku akademickim 2021/2022 oraz w obecnym roku 2022/2023 wszystkie zaliczenia odbywają się w formie stacjonarnej. Zaliczenia w formie zdalnej odbywały się jedynie podczas okresów obowiązkowej pracy zdalnej zgodnie ze szczegółowymi zarządzeniami Rektora, które zapewniały identyfikację studenta i bezpieczeństwo danych dotyczących studentów. Także obecnie obowiązują Wytyczne Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia dotyczące zajęć zdalnych w Uniwersytecie Łódzkim (załącznik: *Zał.11.3_Wytyczne_zajecia_zdalne*). Metody sprawdzania osiągnięcia efektów uczenia są ściśle dostosowane do specyfiki poszczególnych przedmiotów - w zakresie wiedzy wykorzystywane są klasyczne formy weryfikacji, takie jak: wejściówki, kolokwia, zaliczenia i egzaminy (ustne, opisowe, testowe). Prace etapowe w trakcie zajęć ćwiczeniowych oraz projekty pozwalają skontrolować osiąganie różnorodnych umiejętności wskazanych w sylabusach w przedmiotowych efektach uczenia. Zadania wykonywane w grupach, w tym wymagające samodzielnego pozyskiwania przez studentów informacji i ich przetwarzania, np. realizowane w trakcie ćwiczeń terenowych, rozwijają kompetencje społeczne. Metody weryfikacji postępów w procesie nauczania umożliwiają sprawdzenie i ocenę przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności. Wymiernym

wskaźnikiem osiągnięcia tego efektu jest m.in. zaangażowanie studentów w realizację grantów studenckich i autorstwo lub współautorstwo publikacji. Rodzaj, forma, tematyka i metodyka prac egzaminacyjnych, etapowych, projektów itp., a także prac licencjackich/inżynierskich i magisterskich są dostosowane do poziomu (odpowiednio studia I i II stopnia), profilu ogólnoakademickiego oraz efektów uczenia się specyficznych dla dyscypliny geografia ekonomiczna i gospodarka przestrzenna. W przypadku prac realizowanych na studiach II stopnia tematyka obejmuje także aspekty ekonomiczne i finansowe.

Analiza losowo wybranych prac etapowych i dyplomowych, pozwala na stwierdzenie, że rodzaj, forma, tematyka i metodyka tych prac oraz stawiane im wymagania są dostosowane do poziomu i profilu studiów, efektów uczenia się oraz dyscypliny geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna. Także wystawione oceny zostały uznane jako obiektywne i dobrze uzasadnione i nie budzą zastrzeżeń.

Studenci są autorami/współautorami wspólnie z pracownikami Wydziału wielu publikacji naukowych. W latach 2019-2022 ukazało się 37 publikacji w różnych wydawnictwach np. w Biuletynie Uniejowskim, Space-Society-Economy, Prace i Studia Geograficzne, Rozwój Regionalny i Polityka Regionalna. 5 studentów uczestniczyło w przygotowaniu ekspertyz, które zostały wykonane pod zbiorczym tytułem „Dostępność transportowa do terenów wystawy EXPO Horticultural w Łodzi” i odebrane przez Urząd Miasta Łodzi w 2020 r. W 2022 r 1 studentka uczestniczyła w projekcie NCN OPUS 18 „Ewolucja struktury przestrzennej regionów miejskich w Polsce”, nr UMO-2019/35/B/HS4/00286. Monitoring losów absolwentów prowadzony przez Biuro Karier UŁ i gromadzone przez WNG informacje pochodzące z wielu źródeł o przydatności programów studiów potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się dla obu ocenianych stopni kształcenia.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (<i>zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane</i>)
1.	W przypadku powierzenia funkcji promotora nauczycielowi ze stopniem doktora zasadne byłoby poddawanie jej recenzji przez pracownika naukowego posiadającego tytuł lub stopień doktora habilitowanego”.	Co do zasady promotorstwo prac magisterskich powierzane jest samodzielnym pracownikom naukowym. W szczególnych przypadkach ze względu na zakres tematyczny pracy dopuszczana jest możliwość promowania pracy przez osobę ze stopniem doktora o dużym doświadczeniu dydaktycznym i naukowym. Możliwość taka jest każdorazowo opiniowana przez Radę WES. W tych przypadkach – zgodnie z sugestią PKA – recenzentami są pracownicy naukowci posiadający tytuł bądź stopień doktora habilitowanego.	Promotorem prac magisterskich w roku 2021/22 był Pracownik ze stopniem doktora, recenzenci mieli stopień dr hab.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, oraz zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie nauczania poza systemem studiów.

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności przygotowania do prowadzenia działalności naukowej w wypadku studiów I stopnia lub udziału w tej działalności w wypadku studiów II stopnia.

Prace etapowe i dyplomowe, publikacje naukowe i udział studentów w badaniach prowadzonych przez nauczycieli akademickich oraz pozycja absolwentów na rynku pracy potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

W skład kadry realizującej proces nauczania na studiach I-stopnia o profilu ogólnoakademickim wchodzi 65 nauczycieli, a na studiach II-stopnia - 36. Na studiach I-stopnia są to w większości pracownicy WNG oraz z Wydziału Zarządzania, a największa część z nich tj. 24 zadeklarowała w swoich charakterystykach przynależność do dyscypliny wiodącej, tj. geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna (GSEiGP). Pozostali reprezentują takie dyscypliny jak nauki o Ziemi i środowisku (18), architektura i urbanistyka (8), nauki o zarządzaniu i jakości (6), ekonomia i finanse (3), inżynieria lądowa, geodezja i transport (1), nauki biologiczne (1), matematyka (1), nauki prawne (1). W składzie kadrowym jest również 3 lektorów języka angielskiego. Struktura dyscyplin reprezentowanych przez kadrę nauczycieli akademickich na studiach I-stopnia bardzo dobrze odzwierciedla wielodyscyplinarny charakter studiów na kierunku gospodarka przestrzenna. Z kolei na studiach II-stopnia zajęcia prowadzą głównie pracownicy WES i w większości (21) zadeklarowali dwie dyscypliny naukowe tj. wiodącą geografię społeczno-ekonomiczną i gospodarkę przestrzenną oraz

uzupełniającą ekonomię i finanse. Ponadto kolejnych 5 zadeklarowało tylko dyscyplinę ekonomia i finanse, a 1 tylko GSEiGP. Tak więc 75% składu kadry reprezentuje dyscyplinę wiodącą GSEiGP, do której przyporządkowano kierunek w 60% oraz dyscyplinę uzupełniającą EiF, do której przyporządkowano kierunek w 30%. Pozostali pracownicy reprezentują nauki socjologiczne (6, w tym 1 dodatkowo GSEiGP) oraz nauki prawne (3), i historię (1). Zdywersyfikowana struktura kadry w dużym stopniu odzwierciedla strukturę dyscyplin, do których został przyporządkowany kierunek, nie ma jedynie przedstawicieli drugiej dyscypliny uzupełniającej tj. nauk biologicznych.

W większości nauczyciele akademicki wykazali aktualny dorobek naukowy (tj. publikacyjny, projektowy, konferencyjny) w zakresie reprezentowanych dyscyplin, a także w wielu przypadkach praktyczne doświadczenia zawodowe, związane z aktywnością w obszarach działalności gospodarczej właściwych dla kierunku, które umożliwiają prawidłową realizację powierzonych im zajęć. Jednak w przypadku takich zajęć jak: *historia urbanistyki i architektury z elementami historii gospodarczej* (wykład i ćwiczenia) oraz *gospodarka nieruchomościami* (ćwiczenia) należy rozważyć powierzenie ich nauczycielom akademickim z większym dorobkiem naukowym bądź z większym praktycznym doświadczeniem zawodowym, odpowiadającym zakresowi wymienionych zajęć.

W strukturze kadry zarówno na studiach I stopnia, jak i II-stopnia przeważającą grupę stanowią nauczyciele ze stopniem naukowym doktora – jest ich odpowiednio 31 i 20. Ponadto w sumie jest czterech profesorów zwyczajnych, 31 doktorów habilitowanych, a także 15 magistrów. Na studiach I stopnia w grupie doktorów jest 4 inżynierów w tym dwóch architektów, a w grupie magistrów 5 inżynierów, w tym 3 architektów – są to pracownicy zewnętrzni i ich udział w składzie kadrowym jest czynnikiem wzmacniającym jakość kształcenia i prawidłową realizację zajęć na ścieżce studiów inżynierskich. Przedstawiona struktura kwalifikacji oraz liczebność kadry umożliwiają prawidłową realizację zajęć na studiach o profilu ogólnoakademickim. Potwierdzeniem wysokich kwalifikacji badawczych jest również przedstawiony i udokumentowany znaczny dorobek naukowy pracowników w zakresie reprezentowanych dyscyplin, w szczególności dorobek publikacyjny, konferencyjny i związanych z realizacją projektów badawczych. Niemal wszyscy przedstawili swoje osiągnięcia naukowe oprócz dwóch praktyków zewnętrznych. O wysokim poziomie badań i prac naukowych pracowników świadczy uwzględnienie reprezentowanej przez większość z nich dyscypliny geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna (w bazie Web of Science klasyfikowanej jako geografia) w prestiżowym rankingu *Global Ranking of Academic Subjects (GRAS)* z 2022 roku, zwanym listą szanghajską, jako jedynej spośród wszystkich polskich uczelni - ten ranking wskazuje najsilniejsze pozycje naukowe tysięcy uczelni z całego świata. Uczelnia należy także do grupy Uczelni Badawczych i od 2020 r. przeprowadza wewnętrzne konkursy na projekty badawcze w ramach Inicjatywy Doskonałości – Uczelnia Badawcza. Pracownicy badawczo-dydaktyczni zaliczani do kadry na ocenianym kierunku są również autorami podręczników akademickich, wykorzystywanych w procesie nauczania na kierunku, np. seria *EkoMiasto*.

Niemalże wszyscy nauczyciele akademicki i inne osoby prowadzące zajęcia wykazali kompetencje dydaktyczne, w tym związane z prowadzeniem zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, umożliwiające prawidłową realizację powierzonych im zajęć. W przypadku 3 osób nie udokumentowano takich kwalifikacji, ale są to albo pracownicy młodzi i nowozatrudnieni, albo specjaliści zewnętrzni.

Obciążenia godzinowe nauczycieli akademickich zarówno na studiach I-stopnia, jak i II-stopnia mieszczą się w przewidzianych w ustawie limitach i kształtują się na poziomie od 14 do 240 godzin. Przydział zajęć nie jest nadmiernie zdywersyfikowany i obejmuje na ogół 1-2 bądź 3 różne zajęcia, maksymalnie 5, często jednak zbliżone tematycznie (np. *wprowadzenie do GIS, zastosowanie GIS w gospodarce przestrzennej, analizy przestrzenne z wykorzystaniem GIS*).

Większość kadry prowadzącej zajęcia na kierunku jest zatrudniona w Uczelni na podstawowym miejscu pracy – dotyczy to 55 nauczycieli akademickich na studiach I stopnia i wszystkich nauczycieli na studiach II stopnia. Jak wskazują przedstawione dokumenty na studiach I stopnia zatrudnionych jest 10 praktyków - specjalistów zewnętrznych, głównie prowadzących zajęcia o charakterze planistyczno-projektowym, architektonicznym oraz z zakresu budownictwa i geodezji. Pracownikom spoza Uczelni powierzono jedynie 330 godzin zajęć na studiach I-stopnia (na 1995 w całym programie). Tak więc nauczyciele akademicy zatrudnieni w Uczelni na podstawowym miejscu pracy realizują większość godzin dydaktycznych, tj. ok. 83% na studiach I stopnia i 100% na studiach II stopnia i tym samym spełniony jest warunek z art. 73, ust.2 pkt 1, Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Polityka kadrowa Uczelni w zakresie doboru nauczycieli akademickich opiera się o system otwartych konkursów, w oparciu o kryteria kompetencji badawczych jak i doświadczenia dydaktycznego, które mają umożliwiać osiąganie założonych efektów uczenia na studiach o profilu ogólnoakademickim. Z kolei obsada zajęć przeprowadzana jest we współpracy kierowników katedr, co umożliwia śledzenie i koordynację bieżących obciążeń dydaktycznych (m.in. obsadę poszczególnych przedmiotów, poziom realizacji pensum przez pracowników, zatrudnienie ekspertów zewnętrznych).

Jednak w świetle stwierdzonych relatywnie słabych kompetencji nauczycieli akademickich do prowadzenia wymienionych wyżej dwóch rodzajów zajęć rekomenduje się poprawę koordynacji w procedurze obsady zajęć dydaktycznych.

Uczelnia oferuje szereg szkoleń wzmacniających kompetencje dydaktyczne – w ostatnich latach kadra dydaktyczna kierunku brała udział w ponad 30 różnych szkoleniach, m.in. Flipped Academic Learning, Student z zespołem Aspergera na uczelni, Jak mądrze korzystać z technologii informacyjno-komunikacyjnych w edukacji, Modelowanie danych z wykorzystaniem STATA, MS Teams w kształceniu zdalnym i mieszanym, testy i quizy na platformie Moodle, Zarządzanie wielokulturowością. Ponadto 20 różnych kursów zostało zorganizowanych w ramach projektu Student's Power – „Kompleksowy program rozwoju uczelni (01.10.2019-30.09.2023), zad. 9. Szkolenia podnoszące kompetencje dydaktyczne kadry akademickiej UŁ”, w tym m.in. były to kursy z wykorzystania oprogramowania informatycznego GIS i AutoCAD. Oferowane są także bezpłatne kursy językowe. W Uczelni powołano Komisję ds. Doskonalenia Dydaktyki, do której zadań należy głównie opracowanie i realizacja działań związanych z doskonaleniem dydaktyki z wykorzystaniem nowych metod kształcenia na odległość. Organizowane są szkolenia z zakresu dostępnych nowych metod i narzędzi, tworzone są filmy instruktażowe zarówno dla nauczycieli, jak i studentów.

Nauczyciele akademicy są oceniani przez studentów w zakresie spełniania obowiązków dydaktycznych w ramach cyklicznych ankiet elektronicznych, których wyniki są wykorzystywane w procedurze oceny okresowej. Ocena okresowa obejmuje aktywność naukową, dydaktyczną i organizacyjną nauczycieli akademickich. Ankiety są prowadzone w systemie USOS i ich wyniki są dostępne dla nauczycieli. W przypadku WES są także omawiane na zebraniach katedr oraz w „Dniu IGP” wraz z wynikami hospitacji, co może skutkować w przypadku negatywnych uwag np. korektą treści programowych czy zmianami w obsadzie zajęć. Z kolei na WNG zajęcia negatywnie oceniane przez studentów są hospitowane, a z pracownikami przeprowadzane są rozmowy zmierzające do wyjaśnienia sytuacji i poprawy jakości i metod kształcenia.

Prowadzący zajęcia podlegają też ocenie przeprowadzanej w formie hospitacji. Plany hospitacji są ustalane z początkiem nowego roku akademickiego i są znane nauczycielom. Hospitacje stanowią jedną z procedur WSZJK. Nauczyciele akademicy podlegają także ocenie okresowej w obszarze naukowym, dydaktycznym oraz organizacyjnym.

Realizowana polityka kadrowa obejmuje wsparcie nauczycieli w rozwoju kompetencji dydaktycznych, a także w rozwoju naukowym. System wsparcia kadry obejmuje finansowanie udziału w konferencjach naukowych, dydaktycznych, szkoleniach, studiach podyplomowych, a także dofinansowywane są publikacje w prestiżowych czasopismach naukowych, finansowane są składki członkowskie w renomowanych organizacjach międzynarodowych (np. ERSa, PGV, ENH) i postępowania awansowe (w latach 2017-2022 zakończono na WES 4 przewody doktorskie oraz 4 postępowania habilitacyjne, a na WNG 3 postępowania profesorskie, 11 habilitacyjnych i 21 doktorskich). Nauczyciele akademicy motywowani są też poprzez system nagród, np. premie dla najlepszych dydaktyków, a także udzielane urlopy naukowe czy wewnętrzne granty na badania własne. Nauczyciele akademicy wyróżniający się w działalności naukowej (najwyższe osiągnięcia publikacyjne, udział w projektach mogą otrzymać zniżkę rocznego pensum dydaktycznego nawet do 100%). Uczelnia wykorzystuje również inne narzędzia motywacyjne wzmacniające stabilizację kadry, np. prowadząc od 2012 przedszkole UŁ, tworząc możliwość korzystania ze zniżkowych abonamentów na zajęcia sportowe oraz zniżkowych biletów na wydarzenia kulturalne.

W Uczelni ustanowiono zasady rozwiązywania konfliktów i reagowania na przypadki zagrożenia, bezpieczeństwa lub dyskryminacji – zasady te regulują 2 dokumenty: Zarządzenie nr 35 Rektora z dnia 5.12.2017 r. w sprawie wprowadzenia regulaminu przeciwdziałania mobbingowi w UŁ oraz Zarządzenie nr 1 Rektora z dnia 4.10.2018. w sprawie postępowania w przypadku zagrożenia niebezpiecznymi działaniami niekonwencjonalnymi i terrorystycznymi w obiektach i na terenie UŁ wraz z instrukcją. Na WES dodatkowo opracowano także dokument „Zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych oraz w przypadku zachowań nieetycznych”, którego przyjęcie będzie procedowane na Radzie Wydziału 5. XII 2022 r.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.	Wprowadzić do zespołu osoby z dorobkiem naukowym w zakresie nauk przyrodniczych i technicznych	Kadra dydaktyczna IGP została uzupełniona o osoby posiadające dorobek naukowy w zakresie nauk przyrodniczych. W zespole dydaktycznym kierunku GP m.in. jest zatrudniony (od 2019 roku) dr B. Amiri (dr, Environmental Dynamics and Management, University of Hiroshima, Japan; mgr, Environmental Planning and Management, University of Tehran). Ponadto w IGP w 2018 roku utworzono Zakład Analiz Systemów Społeczno-Ekologicznych, w którym zatrudniono osoby o dorobku z zakresu nauk przyrodniczych m.in. mgr M. Biernacka (mgr, Międzywydziałowe Studia Matematyczno-Przyrodnicze, Biologia środowiskowa, Uniwersytet Łódzki). Od początku funkcjonowania kierunku GP zajęcia prowadzi na nim także dr A. Rzeńca posiadająca wykształcenie przyrodnicze (mgr, Ochrona środowiska, Uniwersytet Łódzki).	Zalecenie zrealizowane

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zajęcia na kierunku prowadzi liczna grupa nauczycieli akademickich tj. 36 na studiach II-stopnia i 65 na studiach I stopnia, w tym specjaliści spoza Uczelni. Zdywersyfikowana struktura kadry dobrze odzwierciedla wielodyscyplinarność studiów z zakresu gospodarki przestrzennej i strukturę dyscyplin, do których został przyporządkowany kierunek. Kadra dydaktyczna w większości wykazała się aktualnym dorobkiem naukowym i doświadczeniem dydaktycznym umożliwiającym prawidłową realizację zajęć na studiach o profilu ogólnoakademickim. Jednak w przypadku takich zajęć jak: *historia urbanistyki i architektury z elementami historii gospodarczej* (wykład i ćwiczenia) oraz *gospodarka nieruchomości* (ćwiczenia) należy rozważyć powierzenie ich pracownikom z większym dorobkiem naukowym lub doświadczeniem praktycznym odpowiadającym zakresowi wymienionych zajęć. Wysokie kwalifikacje naukowe kadry realizującej zajęcia, przede wszystkim w zakresie specjalistycznych publikacji międzynarodowych, potwierdza przyznana dyscyplinie geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna prowadzonej w UŁ pozycja na renomowanej liście GRAS oraz status UŁ jako Uczelni Badawczej, co w pełni umożliwia nabywanie przez studentów kompetencji badawczych. W strukturze kadry na I stopniu studiów inżynierskich znajdują się inżynierowie, co z kolei zapewnia nabywanie przez studentów kompetencji inżynierskich. Obciążenia godzinowe nauczycieli akademickich mieszczą się w przewidzianych w ustawie limitach. Nauczyciele akademicy zatrudnieni w Uczelni na podstawowym miejscu pracy realizują ponad 75% zaplanowanych godzin dydaktycznych, co spełnia warunek z art. 73, ust.2 pkt 1, Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Polityka kadrowa Uczelni w zakresie doboru nauczycieli akademickich opiera się o system otwartych konkursów i sprecyzowane kryteria. Z kolei procedury obsady zajęć warto lepiej skoordynować w świetle stwierdzonych relatywnie słabych kompetencji nauczycieli do prowadzenia wyżej wymienionych dwóch rodzajów zajęć. Nauczyciele akademicy podlegają ocenom przez studentów, w czasie hospitacji oraz w procedurze oceny okresowej. Realizowana polityka kadrowa obejmuje wsparcie nauczycieli w rozwoju kompetencji dydaktycznych, a także w rozwoju naukowym, z wykorzystaniem różnych narzędzi motywacyjnych, w tym poprzez ofertę kursów i szkoleń.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Studia na kierunku o profilu ogólnoakademickim realizowane są na dwóch Wydziałach UŁ, tj. studia I stopnia na Wydziale Nauk Geograficznych (WNG), a studia II stopnia na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym (WES). Obydwa Wydziały dysponują odrębną infrastrukturą dydaktyczną w dwóch lokalizacjach.

Studenci studiów I stopnia studiujący na WNG mają do dyspozycji sale dydaktyczne w 3 budynkach, w tym 3 aule, 4 sale wykładowe (na 80 miejsc), 24 sale wykładowo-ćwiczeniowe (20-50 miejsc), 5 pracowni komputerowych (od 11 do 30 stanowisk). Sale wyposażone są w nowoczesny sprzęt multimedialny, a także kamery, mikrofony i głośniki dla potrzeb zajęć zdalnych (doposażone w czasie pandemii). Z kolei w 7 budynkach dydaktycznych WES znajduje się łącznie ponad 50 sal dydaktycznych oraz 18 pracowni komputerowych, 2 aule, 10 sal seminaryjnych i 2 pokoje pracy cichej. Sale dydaktyczne również wyposażone są w nowoczesny sprzęt multimedialny i różne pomoce techniczne (np. nagłośnienie), usprawniające prowadzenie zajęć. Przygotowana infrastruktura umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się, w tym kompetencji badawczych oraz kompetencji inżynierskich.

Zajęcia z wychowania fizycznego realizowane są w obiektach Centrum Wychowania Fizycznego i Sportu UŁ. Do dyspozycji studentów jest duża hala sportowa z wydzielonymi strefami trzech boisk do gier grupowych, a także pływalnia i sale ćwiczeń oraz siłownie. Obiekt jest wyposażony w nowoczesne urządzenia, a także szatnie, zaplecze sanitarne i bufet.

Wydziały zapewniają również specjalne pomieszczenia dla potrzeb Samorządu Studenckiego oraz kół naukowych. W budynkach znajduje się ponadto dobrze zorganizowana baza socjalna, m.in. stołówki, bary, wyspy kawowe, szatnie, strefy relaksu, zielone patia wewnętrzne, parkingi, a na WES wiata dla rowerów ze stacją obsługi.

Na terenie obydwóch Wydziałów dostępna jest sieć WiFi Eduroam, a studenci i wykładowcy mają również bezpłatny dostęp do specjalistycznych programów, wykorzystywanych w procesie nauczania, a także w pracy naukowej – są to na WNG: licencje Autodesk Infrastruktura Suite i ArcGIS 10.2 Site oraz oprogramowanie MS Office 365, a na WES: ESRI ArcGIS, QGIS, Statistica, SPSS, Eviews, Stata, Grammarly, GRETL, pakiet MS Office 365. Spośród 18 pracowni komputerowych dwie (T103, T203) są specjalnie wyposażone w oprogramowanie wykorzystywane na zajęciach przez studentów z gospodarki przestrzennej i posiadają certyfikowane oprogramowanie Autodesk AutoCAD LT, a także ESRI: ArcMAP, ArcGIS PRO, ArcGIS DATA Interoperability, ArcGIS Globe. Dostępne dla studentów oprogramowanie komputerowe umożliwia prawidłową realizację zajęć oraz nabywanie kompetencji inżynierskich, a także badawczych.

Licencjonowane oprogramowanie w pracowniach komputerowych na WNG (Autodesk Infrastruktura Suite i ArcGIS 10.2 Site) umożliwia studentom korzystanie z niego również na komputerach domowych. Natomiast w pracowniach komputerowych na WES wykorzystywany jest lokalny serwer zasobów, który umożliwia udostępnianie i przekazywanie danych bezpośrednio studentom w czasie rzeczywistym.

Zaprezentowana infrastruktura dydaktyczna i jej wyposażenie są zgodne z potrzebami procesu nauczania na kierunku i umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym również zajęć o charakterze praktycznym. Liczebność i układ pomieszczeń są również dostosowane do wielkości grup i liczby studentów.

Zaprezentowana infrastruktura dydaktyczna obydwóch Wydziałów jest zgodna z wymaganiami BHP i ppoż – widoczne są oznaczone drogi ewakuacyjne, w odpowiednich miejscach znajdują się urządzenia gaśnicze oraz wyposażenie do udzielania pierwszej pomocy wraz z instrukcjami i zasadami korzystania. Studenci mają zapewniony dostęp do sieci WiFi na terenie obydwóch Wydziałów oraz do oprogramowania wykorzystywanego na zajęciach dydaktycznych, również w przypadku kształcenia

zdalnego. W większości przypadków studenci mogą instalować potrzebne oprogramowanie na własnych komputerach, gdyż Uczelnia zapewnia im bezpłatne licencje m.in. Microsoft Office, Autodesk AutoCAD LT, ESRI ArcGIS i ArcGIS PRO, Statistica. Część oprogramowania jest dystrybuowana na licencjach open-source, np. Gretl czy QGIS. W okresie kształcenia zdalnego w czasie pandemii były uruchamiane pracownie wirtualne i zdalne pulpity.

Uczelnia zapewnia studentom dostęp do pomieszczeń dydaktycznych, laboratoriów komputerowych i oprogramowania poza godzinami zajęć, w celu realizacji zadań czy projektów. Studenci najchętniej wykorzystują nowoczesnie zaaranżowane przestrzenie wspólne (m.in. tzw. „Ring” na III piętrze WES, czy KLUB Mapiarnia na WNG), przygotowane do pracy zespołowej. Do dyspozycji studentów są również pokoje tzw. nauki cichej. Z kolei samorząd studencki i koła naukowe wykorzystują do swoich prac projektowych specjalne pomieszczenia przeznaczone na potrzeby tych organizacji. Pracownie komputerowe udostępniane są najczęściej podczas konsultacji z prowadzącymi zajęcia, jednak studenci najchętniej wykorzystują możliwość pracy na własnych komputerach, z oprogramowaniem bezpłatnym zainstalowanym za pośrednictwem Uczelni.

Budynki obydwu Wydziałów wyposażone są w udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami takie jak podjazdy, windy, poręcze, odpowiednio wyposażone sanitariaty, pętle indukcyjne (w niektórych salach), a na zewnątrz oznakowane miejsca parkingowe. W jednej z pracowni komputerowych na WES zainstalowane jest stanowisko z monitorem do odczytu alfabetu Braille’a i powiększalnik. Rekomenduje się, aby również na WNG przygotowano specjalne stanowisko w pracowniach komputerowych dla osób z niepełnosprawnościami. Ponadto w Akademickim Centrum Wsparcia UŁ studenci z niepełnosprawnościami mogą wypożyczyć wózek inwalidzki, tłumacza języka migowego, a także skorzystać z pomocy asystenta osób niedowidzących lub autystycznych. Szerokie korytarze i niezauważalne bariery architektoniczne są przyjazne dla osób z niepełnosprawnościami i umożliwiają im swobodne przemieszczanie się oraz udział w zajęciach.

Uczelnia wykorzystuje w kształceniu na odległość dwie platformy: MS Teams oraz Moodle, co umożliwia zarówno synchroniczną jak i asynchroniczną interakcję między studentami a nauczycielami akademickimi i innymi osobami prowadzącymi zajęcia, w tym również studentom z niepełnosprawnościami. Ponadto w Uczelni funkcjonuje system USOS i kompatybilny z nim APD i MS Outlook, ułatwiający administrowanie i obsługę studentów, w tym dostęp do wyników i ocen oraz grupowy kontakt ze studentami.

Na platformie Moodle oraz MS Teams umieszczane są materiały dydaktyczne, również obecnie, poza okresem prowadzenia zajęć zdalnych. Ta forma jest znacznym usprawnieniem przekazu informacji i jest bardzo dobrze oceniana przez studentów, w tym również jest dużym ułatwieniem dla studentów z niepełnosprawnościami.

Studenci mają dostęp do literatury w głównej Bibliotece UŁ oraz w bibliotece wydziałowej WNG, tj. w Bibliotece Geograficznej, a także w BWES tj. w bibliotece Wydziału WES. Biblioteki wyposażone są w zintegrowany system NUKAT umożliwiający wypożyczenia on-line oraz przegląd katalogów z urządzeń mobilnych przez indywidualne konta. Przedstawiony księgozbiór (łącznie w BUŁ 2,5 mln pozycji, w BWES ok. 91 tys., a w bibliotece WNG ok. 75 tys. wraz z opracowaniami kartograficznymi) oraz dostęp do czasopism (m.in. w BWES kilkanaście tytułów z zakresu GP w wolnym dostępie i ok. 80 on-line, a w bibliotece WNG ok. 20 tys. vol. czasopism) umożliwia prawidłowy proces nauczania i obejmuje w całości piśmiennictwo zalecane w sylabusach. Zbiory są dostępne tradycyjnie oraz z wykorzystaniem narzędzi informatycznych i umożliwiają dostęp do światowych zasobów informacji naukowej i profesjonalnej – biblioteki posiadają dostęp do 129 licencjonowanych baz danych, w tym Wirtualna Biblioteka Nauki, a także bazy własne: Repozytorium UŁ i Biblioteka cyfrowa UŁ. Studenci mogą korzystać również z wypożyczalni Academica, m.in. przez stanowiska komputerowe

w bibliotekach wydziałowych. W Bibliotece UŁ znajdują się specjalnie wyposażone stanowiska czytelnicze zapewniające studentom z niepełnosprawnościami dostęp do wszystkich zbiorów. W czytelniach studenci mogą korzystać ze skanerów. Biblioteka UŁ jest czynna od poniedziałku do soboty w godz. od 8.00 do 20.00, a w sesji do 24. Biblioteki wydziałowe są otwarte krócej, tj. Biblioteka Geograficzna od wtorku do piątku od 9.30 do 14.30, a BWES od wtorku do piątku od 9.00 do 19.00. Ponadto w BUŁ i WES zainstalowano książkomaty i „wrzutnie”, co znacznie ułatwia dostęp i czas korzystania z zasobów (czynne 24/7). Studenci nie wyrazili niezadowolenia z powodu krótszego niż w BUŁ czasu dostępności bibliotek wydziałowych.

Na WNG dokonywane są systematycznie co miesiąc przeglądy infrastruktury, tj. wszystkich pomieszczeń oraz stanu technicznego budynku przez pracowników Działu Administracyjnego. Plany remontowe uzgadniane są w okresie rocznym. Infrastruktura informatyczna i oprogramowanie monitorowane są przez pracowników Pracowni Technik Komputerowych i Graficznych, a co semestr przeprowadza się przeglądy sal komputerowych. Ponadto każdy nauczyciel jest zobowiązany do zgłaszania usterek i uszkodzeń sprzętu elektronicznego i oprogramowania po swoich zajęciach do pracowników Pracowni Technik Komputerowych i Graficznych (numer telefonu jest zamieszczony obok komputera w salach). Pracownicy badawczo-dydaktyczni oraz studenci i Samorząd Studencki mogą zgłaszać potrzeby zmian w systemie infrastruktury w drodze bezpośredniego kontaktu z osobami odpowiedzialnymi za tę sferę, tj. z kierownikiem Działu Administracyjnego, prodziekanem ds. bazy dydaktycznej. Z kolei uzupełnienia w zasobach bibliotecznych są dokonywane na podstawie zgłoszeń do Rady Bibliotecznej, w skład której wchodzi przedstawiciele kadry i studentów.

Monitorowaniem bazy dydaktycznej na WES zajmuje się 25 pracowników Centrum Administracyjno-Technicznego WES. Co roku dokonywane są przeglądy infrastruktury, sprzętu i wyposażenia. Naprawy realizowane są na bieżąco, a modernizacje według planów zazwyczaj rocznych. Uzupełnianie zasobów bibliotecznych odbywa się w oparciu o potrzeby zgłaszane przez pracowników i studentów bezpośrednio do Biblioteki oraz prowadzony monitoring nowości wydawniczych. Przeglądom podlega również infrastruktura informatyczna i oprogramowanie, m.in. w oparciu o ankietę internetową wśród pracowników dydaktycznych „praca zdalna w opiniach pracowników UŁ” w lipcu 2020 r. zdiagnozowano problemy pracy zdalnej oraz przygotowano rekomendacje zmian. Nauczyciele i studenci również biorą udział w przeglądach infrastruktury poprzez zgłaszanie konkretnych potrzeb dotyczących polepszenia bazy dydaktycznej. W tym celu w Uczelni wykorzystuje ankiety intranetowe „ekSoc – tu studiuje” oraz „ek-Soc- moje miejsce pracy”. Jako rozwiązanie innowacyjne na WES w zakresie doskonalenia infrastruktury z udziałem studentów i pracowników można wskazać projekt „wydziałowy budżet obywatelski”, umożliwiający partycypację w decyzjach o rozwoju WES. Przykładem realizacji postulatów studentów w doskonaleniu infrastruktury jest wybudowanie wiaty dla rowerów, czy też zainstalowanie książkomatu i wrzutni.

Na WNG przykładami realizacji działań na rzecz poprawy stanu infrastruktury w wyniku przeprowadzanych przeglądów może być wymiana 160 komputerów i monitorów w pracowniach komputerowych (2020/2022), modernizacja serwerowni komputerowych, zakupienie i zainstalowanie zestawu do telekonferencji (dwie sale), zainstalowanie urządzeń do dystrybucji kawy, herbaty i napojów chłodzących na korytarzach, organizacja stref wypoczynku dla studentów (strefy leżakowe, pufowe), organizacja Klubu Mapiarnia dla studentów ze strefą bookcrossing, coroczne odnawianie licencji oprogramowania, wykorzystywanego przez pracowników i studentów w procesie nauczania.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.	Konieczna jest wymiana komputerów, tak aby były w stanie obsługiwać duże bazy danych do analiz przestrzennych na studiach inżynierskich	Na WNG prowadzącym studia inżynierskie GP wymieniono 160 komputerów i monitorów w pracowniach komputerowych (2020/2022) oraz dokonano modernizacji serwerowni komputerowych.	Zalecenie zrealizowane
2.	Należy rozważyć wprowadzenie do procesu kształcenia innowacyjnych pomocy edukacyjnych np. drony	Wprowadzono do programu studiów zajęcia: "Wykorzystanie bezzałogowych statków powietrznych w gospodarce przestrzennej" (ćwiczenia konwersatoryjne)	Zalecenie zrealizowano
3.	Należy rozważyć wydłużenie pracy biblioteki – uruchomienie biblioteki w soboty dla studentów niestacjonarnych podczas ich zjazdów oraz wydłużenie pracy w pozostałe dni tygodnia	Wydłużono czas pracy biblioteki do godz. 19.00 w dwa dni tygodnia, czytelnia biblioteki Uł czynna do 20.00	Zalecenie zrealizowano
4.	Należy rozważyć dopasowanie liczby komputerów do liczby uczestników zajęć bądź zmniejszenie liczebności grup	W pracowniach komputerowych zorganizowano od 18 do 28 stanowisk komputerowych (tylko w jednej jest 12), co odpowiada liczebności grup	Zalecenie zrealizowano

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zaprezentowana infrastruktura dydaktyczna, naukowa i biblioteczna oraz jej wyposażenie są zgodne z potrzebami procesu nauczania i umożliwia prawidłową realizację zajęć, w tym również zajęć o charakterze praktycznym związanych z osiąganiem kompetencji inżynierskich, a także umożliwia przygotowanie do prowadzenia przez studentów działalności naukowej. Studenci i pracownicy mają dostęp do sieci internetowej i specjalistycznego oprogramowania wykorzystywanego podczas zajęć, jak i poza godzinami zajęć. Dostępne oprogramowanie jest nowoczesne, nieodlegające od aktualnie używanego w działalności naukowej. Zapewniono również wyposażenie ułatwiające udział w zajęciach studentom z niepełnosprawnościami. Wykorzystywana jest także infrastruktura informatyczna umożliwiająca kształcenie zdalne bądź obecnie w trakcie realizacji zajęć w formie stacjonarnej, ułatwiająca przekazywanie materiałów dydaktycznych i komunikację grupową. Dostępne zasoby biblioteczne - w różnych formach - umożliwiają studentom, w tym również studentom z niepełnosprawnościami osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się i obejmują literaturę zalecaną w sylabusach. Prowadzone są okresowe przeglądy infrastruktury dydaktycznej, również z udziałem studentów i pracowników, które prowadzą do udoskonalania dostępnej bazy i zasobów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Wydział Nauk Geograficznych oraz Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny współpracują na wielu płaszczyznach z otoczeniem społeczno-gospodarczym poprzez instytucje publiczne oraz przedsiębiorstwa komercyjne co stanowi jeden z celów strategicznych Wydziałów. Współpraca ta odbywa się w różnych wymiarach: naukowo-badawczym, eksperckim, doradczym i edukacyjnym.

Bardzo ważną rolę we współpracy Wydziału Nauk Geograficznych z przedstawicielami interesariuszy zewnętrznych, pełni powołany Zarządzeniem nr 6 Dziekana WNG z 30.09.2020 r., Wydziałowy Zespół ds. Współpracy z Otoczeniem Społeczno-Gospodarczym. Wydziałowy Zespół ds. Współpracy z Otoczeniem Społeczno-Gospodarczym współpracuje z przedstawicielami przedsiębiorstw oraz instytucji publicznych na płaszczyźnie naukowej, edukacyjnej biznesowej oraz promocyjno-marketingowej. Jednym z celów współpracy Wydziału z WZ jest prowadzenie wspólnej edukacji i współtworzenie programów dydaktycznych. W szczególności Wydziałowy Zespół ds. Współpracy z Otoczeniem Społeczno-Gospodarczym współpracuje w następującym zakresie:

- zajęcia z praktykami,
- konsultacje oferty edukacyjnej,
- tworzenie i opiniowanie programów studiów w oparciu o aktualne potrzeby rynku pracy,
- staże i praktyki studenckie,
- wizyty studyjne, terenowe,
- wspólne projekty edukacyjne.

Wydział prowadzi długoletnią współpracę z gronem stałych interesariuszy zewnętrznych, w tym pracodawców. Do grona stałych interesariuszy zewnętrznych należą m. in. Urząd Miasta Łódź, Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków, Starostwo Powiatowe w Łodzi, Miejska Pracownia Urbanistyczna w Łodzi, Urząd Miasta Rawa-Mazowiecka, Regionalne Obserwatorium Terytorialne Województwa Łódzkiego, Biuro Planowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego, Muzeum Techniki i Nauki EC1 w Łodzi, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi, Urząd Miejski w Byczynie, Zarząd Dróg i Transportu w Łodzi.

Uczelnia posiada kilkadziesiąt umów o współpracy z przedsiębiorstwami oraz urzędami dotyczących organizacji praktyk zawodowych, staży, szkoleń, wizyt studyjnych, prowadzenia zajęć czy prowadzenia wspólnych badań dotyczących gospodarki przestrzennej. WNG współpracuje z urzędami miast i gmin również w zakresie realizacji zleceń dotyczących gospodarki przestrzennej, których wynikiem jest powstawanie raportów, ekspertyz, publikacji naukowych oraz prac dyplomowych.

Przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego biorą udział w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów, który podlega systematycznym ocenom w ramach Rady Programowej kierunku i Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia.

Uczelnia kładzie duży nacisk na nauczanie praktyczne, współpracując z pracodawcami reprezentującymi branże w obszarze zgodnym z koncepcją i celami kształcenia.

Pracodawcy współpracują z Uczelnią w zakresie organizacji praktyk, zatrudniania absolwentów, prowadzenia zajęć, seminariów, warsztatów oraz projektów również w czasie ograniczonego funkcjonowania Uczelni wynikającej z obostrzeń epidemicznych wykorzystując metody łączności na odległość. Ponadto w tym okresie zwiększono ilość zajęć terenowych, gdzie zajęcia na otwartej przestrzeni podlegały mniejszym restrykcjom. Pracodawcy bardzo dobrze oceniają przygotowanie studentów do wejścia na rynek pracy i wskazują na duże zapotrzebowanie specjalistów z wykształceniem zgodnym z dyscyplinami przyporządkowanymi do kierunku.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.	brak		

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uczelnia posiada podpisane umowy o współpracy z wieloma firmami w zakresie organizowania praktyk zawodowych, prowadzenia zajęć przez praktyków oraz wspólnych działań mających na celu przygotowanie studentów do wejścia na rynek pracy. Pracodawcy potwierdzili ścisłą współpracę z Uczelnią, mocno akcentując elastyczność i otwartość Uczelni. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym daje studentom możliwość przygotowania do wejścia na rynek pracy oraz właściwego ich przygotowania do rozpoczęcia pracy zawodowej lub prowadzenia własnej działalności gospodarczej. Współpraca z otoczeniem widoczna jest na każdym etapie kształcenia i wykazuje duże zaangażowanie zarówno Uczelni, jak i pracodawców.

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym odbywa się w ramach formalnych, jak i nieformalnych spotkań, których celem jest doskonalenie efektów uczenia się oraz wskazywanie kierunków potrzeb rynku pracy. Zakres działalności oraz zasięg firm i instytucji współpracujących w zakresie projektowania i realizacji programu studiów, jest zgodny z dyscyplinami, do których kierunku jest przyporządkowany. Dobór przedstawicieli otoczenia społeczno - gospodarczego przygotowany został pod kątem potrzeb wizytowanego kierunku, dając możliwość zapoznania się studentów z tematyką gospodarki przestrzennej a współpraca z przedstawicielami wpisuje się wprost w realizację programu studiów. Dzięki udziałowi przedstawicieli pracodawców w Radzie Konsultacyjnej, współpraca podlega systematycznej ocenie a wnioski wykorzystywane są do rozwoju współpracy.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Umiędzynarodowienie procesu na kierunku wpisuje się w cele strategiczne Uczelni i przedstawioną koncepcję kształcenia – na studiach I stopnia poprzez kompatybilność ze strategią AESOP (Association of European Schools of Planning), a na studiach II stopnia przede wszystkim w zakresie nawiązywania współpracy z uczelniami i partnerami zagranicznymi w celu doskonalenia procesu nauczania i rozwijania kompetencji studentów. Podstawę procesu umiędzynarodowienia studiów na kierunku stanowi wzmacnianie kompetencji językowych studentów – na studiach I stopnia poprzez realizację obowiązkowych zajęć z języka obcego w wymiarze 120 godzin od 3 semestru studiów. Dodatkowo studenci mogą wybrać przedmioty w języku obcym w puli zajęć fakultatywnych, co z kolei pozwala im poszerzać specjalistyczną terminologię. W bieżącym roku akademickim lista tych zajęć obejmuje 6 kursów w wymiarze od 15 do 30 godzin. Z kolei w programie studiów II stopnia zaplanowano zajęcia w języku obcym (28 godz.) w III semestrze i studenci mogą wybierać z oferty corocznie przedstawianej przez WES, np. w ostatnim roku akademickim tj. 2021/2022 wybrali wykład „Housing Markets in More and Less Developed Regions”.

Ważnymi formami umiędzynarodowienia kształcenia jest oferowanie studentom dodatkowych możliwości aktywności wzmacniających ich kompetencje językowe i społeczne w kontaktach z zagranicznymi kolegami i wykładowcami. Uczelnia i Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny współorganizują International Summer Schools wraz z uniwersytetami w Brazylii, Ekwadorze, Meksyku i Nepalu – do tej pory skorzystało z tej formy 3 studentów studiów II stopnia w Brazylii. Długą 15-letnią tradycję mają organizowane przez WES *EkSoc Summer School*, w których corocznie w lipcu uczestniczą zarówno studenci, jak i pracownicy Wydziału. W proces umiędzynarodowienia wpisuje się także zatrudnianie zagranicznych wykładowców w Instytucie Gospodarki Przestrzennej WSE w ramach *EkSoc Fellowship Programme* oraz grantów IDUB. W ostatnim roku akademickim tj. 2021/2022 na studiach II stopnia na kierunku zajęcia współprowadziło 3 wykładowców zagranicznych (z uniwersytetów w Teheranie i Kairze), tzn. realizowali od 2-16 godzin wraz z polskimi wykładowcami. Z kolei na studiach I stopnia studenci mieli okazję spotkać się z 6-oma zagranicznymi naukowcami, którzy wizytowali WNG w 2021 roku, a w okresie od 2016 r. do 2022 ogółem ośmiu wykładowców z 9 państw wygłosiło wykłady dla studentów kierunku.

Istotną płaszczyzną umiędzynarodowienia procesu nauczania jest aktywność kadry dydaktycznej, głównie poprzez ich udział w zagranicznych konferencjach, stażach naukowych, czy projektach, gdyż zdobywane doświadczenie międzynarodowe przenosi się w różnych wymiarach na realizację procesu nauczania i wzmacnia kompetencje zarówno pracowników, jak i studentów. W przypadku kadry prowadzącej zajęcia na studiach II stopnia w latach 2017-2022 pracownicy uczestniczyli w 350 konferencjach i kongresach międzynarodowych, a w przypadku kadry prowadzącej zajęcia na studiach I stopnia tylko w roku 2021 było to 36 konferencji międzynarodowych, w tym wirtualne. Ponadto pracownicy biorą również udział w projektach międzynarodowych oraz w międzynarodowych sieciach i organizacjach naukowych. Od 2022 r. pracownicy IGP należą do sieci UNIC (The European University

of Post-Industrial Cities), która jest siecią 10 partnerskich Uczelni z miast postindustrialnych, m.in. Bilbao, Bochum, Cork, Malmo i jest koordynowana przez Uniwersytet Erazma w Rotterdamie. Przykłady projektów międzynarodowych realizowanych przez pracowników IGP obejmują listę 5 projektów w ramach Horyzont 2020 oraz Programm BiodivERS oraz *Baltic University Programme Countries*. Z kolei na WNG realizowany jest od 2019 roku projekt „SPOT Sustainable Spatial Planning of Tourism Destinations” w ramach programu Erasmus+. Projekt realizowany jest przez konsorcjum 6 ośrodków akademickich z Polski, Portugalii, Norwegii, Turcji i Włoch, a jego celem jest implementacja innowacyjnej metody planowania zrównoważonego w turystyce.

Uczelnia stwarza możliwości rozwoju międzynarodowej aktywności nauczycieli akademickich i studentów poprzez ofertę programów wymiany międzynarodowej w ramach programu Erasmus+ oraz w ramach umów bilateralnych. Lista Uczelni, do których mogą wyjeżdżać studenci kierunku w ramach programu Erasmus+ obejmuje 87 ośrodków akademickich z 18 różnych krajów (najwięcej z Hiszpanii -19 i z Włoch -12). Natomiast w ramach umów bilateralnych lista obejmuje 38 uczelni partnerskich z takich krajów jak Chiny, Japonia, Kazachstan, Rosja, Ukraina, USA, Gruzja i Meksyk. W ostatnich latach tj. od 2019 r. 3 studentów studiów II stopnia wyjechało na studia za granicę do uczelni w Grecji, na Malcie i do Włoch. Z kolei na studia I stopnia przyjechało 9 studentów w roku akademickim 2021/22, a przed pandemią przyjazdy były liczniejsze, choć Uczelnia nie przedstawiła dowodów na to. Bardziej mobilni są nauczyciele akademicki, którzy w ramach Erasmus+ w ostatnich 4 latach zrealizowali 49 wyjazdów, m.in. do Francji, Włoch, Portugalii, Słowacji, Rumunii i Węgier, Czech. Jako polepszenie warunków do większej mobilności nauczycieli akademickich należy uznać rozpoczęcie działalności od lutego 2022 roku nowej jednostki – International Hub. Jej zadaniem jest wspomaganie pracowników w przygotowaniu wyjazdów służbowych zagranicznych oraz wspomaganie naukowców przyjeżdżających z innych krajów na UŁ.

Również studenci są wspierani w swojej aktywności międzynarodowej - na studiach I stopnia, a więc prowadzonych na WNG działa Wydziałowy Zespół ds. Programów Mobilnościowych, a w nim ważną rolę pełni Koordynator ds. punktacji ECTS, który pomaga skomponować program studiów na uczelni zagranicznej w taki sposób, by był kompatybilny z programem realizowanym na kierunku w UŁ. Studenci studiów II stopnia bezpośrednio zwracają się w sprawach związanych z organizacją wyjazdów zagranicznych do Koordynatora wydziałowego ds. mobilnościowych.

Monitorowanie procesu umiędzynarodowienia prowadzone jest zarówno na poziomie Uczelni, jak i poszczególnych Wydziałów. W strukturach Uczelni funkcjonuje Biuro Współpracy z Zagranicą BWZ, które wspiera rozwój międzynarodowej aktywności pracowników i studentów, organizuje i nadzoruje wymianę międzynarodową oraz organizuje proces nauczania studentów zagranicznych wraz z Akademickim Centrum Wsparcia. BWZ również monitoruje i systematycznie ocenia zakres procesów umiędzynarodowienia, poprzez analizę corocznych sprawozdań poszczególnych wydziałów przygotowywanych dla rektora. Natomiast na poziomie Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego informacje o umiędzynarodowieniu gromadzi i analizuje Prodziekan ds. współpracy z zagranicą oraz Koordynator wydziałowy ds. mobilnościowych. Instytucje te gromadzą i analizują nie tylko dane dotyczące zagranicznych wyjazdów, przyjazdów studentów oraz pracowników, ale również wyniki ankiet studentów „EKSoc- Tu studiuje”, dzięki której pozyskiwane są informacje o ocenie studentów możliwości wyjazdów oferowanych przez Uczelnię, a także o barierach, które nie sprzyjają podejmowaniu decyzji o wyjazdach. Wyniki ankiet są omawiane na zebraniach IGP oraz wykorzystywane, np. przy ustalaniu obsady zajęć. Z kolei na WNG, który prowadzi studia I stopnia, monitorowaniem procesu umiędzynarodowienia zajmuje się Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia, która głównie skupia się na badaniu przyczyn niskiego zainteresowania studentów wyjazdami na studia w ramach oferowanych programów mobilnościowych.

Uczelnia podejmuje również działania promujące wyjazdy zagraniczne, np. na WES regularnie odbywają się spotkania z wydziałowym i instytutowym koordynatorem programu Erasmus+. Ponadto w ramach programu NAWA pracownicy i studenci WES wyjechali na targi edukacyjne do Dubaju, na których promowali ofertę edukacyjną na prowadzonych kierunkach oraz ofertę szkół letnich. Z kolei na WNG podejmowane są rozmowy bezpośrednie ze studentami w celu wykrycia barier w podejmowaniu mobilności zagranicznej.

Wyniki monitoringu procesu umiędzynarodowienia w oparciu o ankiety studenckie prowadzone na WES wskazały, że niewielki odsetek (ok. 2,5%) korzysta z programów wymiany, a główną barierą była słaba znajomość języka. W reakcji na otrzymywane wyniki ankiet Wydział WES podjął akcje promujące program Erasmus+, m.in. przygotowano film z udziałem studentów, którzy skorzystali już z Erasmus+ oraz wprowadzono do programu studiów wykłady w języku angielskim. Z kolei, żeby zwiększyć liczbę profesorów wizytujących zmodyfikowano program EkSoc *Fellowship Programme* i zaczęto poszukiwać kandydatów przez ogólnoeuropejski portal *Euraxess*. Informacji o wynikach monitoringu słabego zainteresowania studentów I-stopnia wyjazdami w ramach Erasmus+ nie przedstawiono. Natomiast studenci wskazywali jako główne bariery w mobilności zagranicznej bliżej nieokreślone przyczyny osobiste.

Rekomenduje się podjęcie bardziej aktywnych działań promujących wśród studentów studiów I stopnia oferty programów mobilności międzynarodowej.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.	brak	-	-

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Proces umiędzynarodowienia kształcenia na kierunku prowadzony jest w różnych płaszczyznach: poprzez naukę języka obcego na obowiązkowych lektoratach oraz jego doskonalenie w zakresie specjalistycznej terminologii na wykładach w językach obcych, wpisanych do programu. Studenci mogą również korzystać z oferty wykładów fakultatywnych w języku angielskim oraz uczestniczyć w zajęciach współprowadzonych przez wizytujących profesorów. Istotną płaszczyzną umiędzynarodowienia procesu nauczania jest aktywność kadry dydaktycznej, głównie poprzez udział w zagranicznych konferencjach, stażach czy projektach badawczych. Uczelnia stwarza możliwości rozwoju międzynarodowej aktywności zarówno studentów, jak i nauczycieli akademickich poprzez szeroką ofertę wyjazdów do uczelni partnerskich w ramach Erasmus+ oraz w ramach umów bilateralnych. Zauważalna jest jednak większa aktywność nauczycieli akademickich w tym zakresie niż studentów.

Monitorowanie procesu nauczania realizowane jest przez powołane specjalne komórki organizacyjne w strukturach Uczelni i w obydwóch Wydziałach, a uzyskiwane wyniki przyczyniają się do podejmowania różnych inicjatyw w kierunku zwiększenia mobilności zagranicznej studentów i kadry dydaktycznej, w szczególności na WES, na studiach II stopnia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

System wsparcia studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, zawodowym, naukowym oraz w wejściu na rynek pracy jest zróżnicowany i stosunkowo dobrze zorganizowany. Uczelnia wspiera studentów na wielu płaszczyznach, jednak z perspektywy studenckiej, jednym z najistotniejszych elementów takiego wsparcia jest współpraca i bieżący kontakt z wykładowcami. Studenci mają swobodną możliwość konsultacji z wykładowcami podczas konsultacji. Konsultacje te odbywają się hybrydowo (stacjonarnie oraz on-line za pośrednictwem platformy MS Teams).

Realizowany jest szereg działań i inicjatyw dostępnych dla osób chcących poszerzać swoje kompetencje w zakresie rozwoju zawodowego i kompetencji miękkich. Przykładami taki inicjatyw są m.in.: wsparcie mentorskie w ramach projektu Absolwent VIP. Ponadto na Uczelni działa Biuro Karier UŁ. Oferta Biura Karier obejmuje doradztwo (w tym: doradztwo zawodowe, coaching kariery, wsparcie przedsiębiorczości), szkolenia rozwijające kluczowe kompetencje oraz współpracę z pracodawcami (m.in. Targi Pracy, spotkania z przedstawicielami biznesu oraz publikację ofert przeznaczonych dla studentów). Dostępność usług jest dostosowana do potrzeb różnych grup studentów oraz potrzeb indywidualnych. Część usług jest świadczona online, dodatkowo realizowane są szkolenia w godzinach popołudniowych, umożliwiające łączenie pracy i zajęć z doksztalcaniem się. Studenci kierunku gospodarka przestrzenna korzystają z płatnych staży zawodowych w ramach projektu Student's Power w latach 2020/2023. Uczestniczyli także w płatnych stażach w ramach projektu stażowego „Staż na start. W każdym roku wszyscy chętni studenci mieli zapewnioną możliwość odbywania dodatkowych płatnych praktyk zawodowych.

Uczelnia posiada zorganizowany system wsparcia studentów wybitnych. Studenci szczególnie uzdolnieni i wyróżniający się, którzy uzyskali średnią ocen minimum 4,5 z dotychczasowego toku studiów, po uzyskaniu zgody Dziekana mogą kontynuować studia w ramach Indywidualnego Planu Studiów. Istotnym elementem indywidualnego planu studiów jest bezpośrednie zaangażowanie studenta w pracę badawczą. W przypadku zgody studentowi wyznaczany jest również opiekun naukowy, który nadaje kierunek dalszemu przebiegowi studiów. Taki model indywidualizacji wspiera studenta w rozwoju pod opieką wykładowcy. Studenci mogą również w ten sposób skrócić okres trwania studiów, przy zachowaniu efektów uczenia się określonych w programie kształcenia.

Uczelnia umożliwia studentom podjęcie aktywności artystycznych, sportowych, organizacyjnych oraz charytatywnych. Studenci mają możliwość korzystania z zaplecza sportowego UŁ, które obejmuje m.in. halę sportową, salę ćwiczeń czy siłownię. Ponadto studenci mogą rozwijać się w Akademickim Zespole Pieśni i Tańca „Kujon” oraz w Akademickim Chórze UŁ.

Wsparcie w procesie nauczania dostosowane jest do potrzeb różnych grup studentów. O indywidualną organizację studiów mogą wnioskować w przypadkach, w szczególności związanych z sytuacją zdrowotną, sytuacjami losowymi, opieką nad bliskimi osobami z niepełnosprawnościami czy okresowym odbywaniem studiów poza UŁ.

Uczelnia przyznaje również stypendium dla studentów z niepełnosprawnościami. Studenci z niepełnosprawnościami mogą otrzymać indywidualną organizację studiów na cały okres studiów. Studenci z niepełnosprawnościami mogą otrzymać jednoosobowy pokój w Domu Studenckim. Studenci z niepełnosprawnościami mogą skorzystać z konsultacji edukacyjnych np. z zakresu technik zapamiętywania czy komunikacji bez barier. Pełnomocnik Rektora UŁ ds. Osób Niepełnosprawnych może wystawić opinię w sprawie dostosowania procesu dydaktycznego do indywidualnych potrzeb.

Należy tu wspomnieć o możliwości skorzystania ze wsparcia asystenta osoby z niepełnosprawnościami. Zakres jego obowiązków jest dostosowany do indywidualnych potrzeb i dotyczy procesu studiowania. Może to być np. pomoc przy sporządzaniu notatek, pokonywaniu barier architektonicznych w dotarciu na zajęcia, do biblioteki, na konsultacje, itp., pomoc w kontakcie z wykładowcami w sprawach związanych ze studiowaniem czy w uregulowaniu formalności na uczelni (np. w dziekanacie). Dodatkowym wsparciem dla studentów jest Akademickie Centrum Wsparcia, którego misją jest wyrównywanie szans studentów i doktorantów UŁ z niepełnosprawnościami w równym dostępie do edukacji na poziomie wyższym. Centrum udziela pomocy i wsparcia zarówno w sprawach związanych z kształceniem, jak i szeroko rozumianą aktywnością w środowisku akademickim. Prowadzi działania z zakresu rozwoju osobistego, wsparcia psychologicznego, rozwijania umiejętności przydatnych w studiowaniu, rozwiązywania konfliktów oraz profilaktyki uzależnień.

Wszelkie pojawiające się konflikty pomiędzy studentami oraz między studentami a pracownikami UŁ mogą być zgłaszane do odpowiednich organów i są rozstrzygane adekwatnie do zaistniałej sytuacji. Skargi i wnioski (w formie pisemnej) studenci mogą składać osobiście, za pośrednictwem starosty roku bądź opiekuna kierunku w kierunkowym COS bądź u kierownika COS. Następnie są one omawiane z podmiotem, którego skarga/wniosek dotyczy i kierowane są celem ich rozstrzygnięcia/zaopiniowania do Pełnomocników Dziekana lub Prodziekana odpowiedzialnego za tok studiów danego kierunku/odpowiedzialnego za dane kompetencje lub do Dziekana Wydziału. W szczególnych przypadkach do procedowania angażuje się członków Wydziałowej Rady Samorządu Studenckiego lub Prorektora ds. studenckich, bądź kieruje się sprawę do Komisji Dyscyplinarnej.

Podejmowane są inicjatywy mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa, równouprawnienia oraz mające przeciwdziałać wszelkim przejawom przemocy czy dyskryminacji. Przykładami takich inicjatyw są m.in.: obowiązek odbycia szkolenia BHP przez studentów pierwszego semestru studiów czy wprowadzenie „Instrukcji postępowania w przypadku zagrożenia niebezpiecznymi działaniami niekonwencjonalnymi i terrorystycznymi w obiektach i na terenie Uniwersytetu Łódzkiego”. Ponadto na Uniwersytecie działa Zespół ds. przeciwdziałania dyskryminacji, którego celem jest wypracowanie polityki równościowej dla UŁ.

Motywowanie studentów do osiągania lepszych wyników jest osiągnięta poprzez stypendium Rektora dla najlepszych studentów. Studenci osiągający wyróżniające wyniki w nauce (mający wysoką średnią

ocen), posiadający osiągnięcia naukowe, artystyczne lub wybitne wyniki sportowe na poziomie krajowym lub międzynarodowym mogą ubiegać się o stypendium Rektora. System motywacji studentów to jednak nie tylko działania o charakterze finansowym. Studenci osiągający wyróżniające rezultaty oraz aktywnie zaangażowani w sprawy Wydziału i Uczelni (w tym działania w studenckich kołach naukowych) mogą otrzymać także list gratulacyjny, wyróżnienie za działalność studencką na rzecz i dla dobra Uniwersytetu Łódzkiego, medal „za chlubne studia” oraz medal *Universitatis Lodzensis Alumno Laude Dignissimo*, a ich prace dyplomowe mogą zostać zgłoszone do ponaduczelnianych konkursów. Nauczyciele akademicy wspierają studentów w przygotowaniu i opublikowaniu artykułów, zwykle na podstawie badań służących realizacji prac dyplomowych. Studenci opublikowali artykuły wspólnie z nauczycielami (zwykle promotorem) lub samodzielnie (ponad 35 prac w ciągu ostatnich 5 lat). Studenci uczestniczą w konferencjach naukowych organizowanych na Uczelni. Pracownicy angażują studentów w swoje prace badawcze, stwarzając możliwości poznania metod badań i pracy naukowej. Dodatkowo studenci mogą ubiegać się o granty naukowe w ramach ogólnouczelnianego projektu „Studenckie granty badawcze”.

Kadra wspierająca proces nauczania jest odpowiednio przygotowana do potrzeb studentów i oferuje swoje wsparcie w odpowiednich godzinach. Podstawowym komórką wsparcia studentów w procesie nauczania jest Centrum Obsługi Studenta, zajmujące się prowadzeniem wszelkiej dokumentacji związanej z tokiem studiów oraz bieżącą obsługą studentów. Działalność COS dedykowana jest wszystkim studentom. Każdy kierunek i tryb studiów ma przypisanego do obsługi konkretnego pracownika – osobę, która zna sytuację studentów i specyfikę ich potrzeb. Pozwala to optymalnie usprawnić współpracę ze studentami. Dyżury pracowników COS odbywają się w terminach dogodnych dla studentów.

Uczelnia wspiera aktywność studentów w organach samorządu studenckiego. Studenci Kierunku mogą podjąć działalność w Studenckim Kole Naukowym Studentów Gospodarki Przestrzennej „Civitas” stwarza możliwości rozwoju naukowego, organizacyjnego i zawiązywania trwałych przyjaźni. Koło dysponuje swoją salą na WNG. Członkowie Koła corocznie uczestniczą w Dniu Kół Naukowych, Drzwiach Otwartych czy Dniach Geografa oraz innych wydarzeniach organizowanych na UŁ. W ramach integracji co roku odbywa się także uroczyste spotkanie wigilijne. Koło Naukowe Civitas prowadzi także działania mające na celu popularyzowanie wiedzy z zakresu gospodarki przestrzennej, prowadząc swój profil w mediach społecznościowych.

Systematycznie monitorowany jest system wsparcia studentów na różnych uczelnianych poziomach w zależności od formy tego wsparcia. Studenci mają możliwość oceny zajęć dydaktycznych i nauczycieli w anonimowych ankietach na koniec każdego semestru w systemie USOS. Wyniki wszystkich badań ankietowych, dotyczących przeprowadzonych zajęć, a wypełnionych przez studentów za pośrednictwem USOS analizuje prodziekan będący przewodniczącym Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia. Analizowane są wartości punktowe przypisane do kolejnych pytań, średnia ocen dla przedmiotu oraz komentarze studentów. Odnutowywane są dobre i złe oceny. Szczególna uwaga jest zwracana na zajęcia (przedmioty), względem których powtarzają się uwagi krytyczne lub słabe oceny. W przypadku słabych ocen lub uwag krytycznych zapisanych w komentarzach do konkretnych zajęć i nauczycieli, dziekan przeprowadza rozmowę oddzielnie z bezpośrednim przełożonym i nauczycielem. Podczas rozmowy nauczyciel jest proszony o odniesienie się do złych wyników lub krytycznych uwag. Zwykle takie rozmowy pomagają i w następnych latach nie ma już problemu. Już pierwsze złe oceny są powodem do przeprowadzenia hospitacji zajęć. Tak było np. w semestrze letnim 2021/2022 względem dwóch przedmiotów na kierunku gospodarka przestrzenna. Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia przeprowadza przynajmniej raz w roku badania ankietowe wśród studentów w ważnych

dla nich zakresach, np. w ostatnich latach badania dotyczyły nauczania zdalnego, pracy administracji. Także Wydziałowa Rada Samorządu Studenckiego przeprowadziła konsultacje wśród studentów.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.			

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Wsparcie studentów kierunku w procesie nauczania jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie nauczania i osiąganiu efektów uczenia się, prowadzenia działalności naukowej oraz w przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku, motywuje studentów do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Wsparcie studentów w procesie nauczania podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Wydział zapewnia publiczny dostęp do informacji odnoszących się do procesu nauczania, badań naukowych oraz aktualnych działań podejmowanych na Uczelni. Informacje na stronie podzielone są na odpowiednie zakładki umożliwiające łatwy dostęp do wszelkich informacji.

Strona internetowa nie posiada opcji powiększania tekstu dla osób słabo widzących, jednakże jest w pełni kompatybilna z powiększaniem stron dostępnej w komercyjnych przeglądarkach.

Wszystkie informacje dostępne na stronach internetowych Uczelni dostępne są w sposób otwarty oraz przejrzysty, umożliwiając stały dostęp do danych zarówno z urządzeń stacjonarnych oraz urządzeń mobilnych. Dostęp do informacji możliwy jest poprzez stronę internetową Uczelni jak i poprzez Biuletyn Informacji Publicznej. Nie jest wymagane posiadanie specjalnych kont studenckich, dzięki czemu informacje o celach kształcenia, planach zajęć, nauczycielach akademickich czy efektów uczenia się dostępne są dla wszystkich zainteresowanych, w tym również dla potencjalnych kandydatów na studia.

Informacja o studiach dostępna na stronie Wydziału i USOSWeb zawiera zarówno programy studiów, jak i pełny wykaz sylabusów. W BIP znajdują się również szczegółowe zasady rekrutacji na studia, informacje o kompetencjach oczekiwanych od kandydatów, warunkach przyjęcia na studia i terminarzu procesu rekrutacji. Na stronie poświęconej rekrutacji znajdują się również szczegółowe informacje dotyczące specjalności, przedmiotów, sylwetki kandydata oraz dane kontaktowe. Rekomenduje się dodanie, na stronie rekrutacyjnej, informacji dotyczących uznawania efektów uczenia się.

Informacje o organizacji procesu nauczania znajdują się na podstronie „dla studenta”, informacje dotyczące procesu dyplomowania dostępne są w odpowiedniej zakładce. Podstrona skierowana do studentów zawiera wszystkie istotne informacje. Informacje zawarte na stronie są aktualne i stanowią cenne źródło wiedzy dla studentów Uczelni.

Strony internetowe dostępne są w językach polskim i angielskim. Rekomenduje się poszerzenie katalogu dostępnych tłumaczeń stron.

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących. Ocena publicznego dostępu do informacji jest dokonywana poprzez cykliczne badania ankietacyjne w których studenci mają możliwość wyrażania swojej opinii na temat aktualnego stanu faktycznego. Ponadto W lutym 2021 roku Sekcja ds. Oferty Dydaktycznej i Jakości Kształcenia WES przeprowadziła za pomocą MS Teams rozmowy z uczestnikami programu *Zdolny uczeń –światny student* na temat tego, gdzie poszukują oni informacji o studiach, na jakie informacje zwracają uwagę i jaką powinny mieć one formę. Opinie te zostały wzięte pod uwagę przy zmianie wizerunku strony WES w zakładkach Strefa Kandydata oraz Rekrutacja.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
-----	---	---------------------------	--

1.	brak		
----	------	--	--

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Działania podejmowane na rzecz doskonalenia programu studiów oraz zapewnienia jakości kształcenia spełniają kryterium publicznego dostępu do informacji zgodnie z potrzebami różnych grup odbiorców. Ponadto na stronie szczegółowo określone zostały informacje o programie studiów i realizacji procesu nauczania na kierunku.

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów. Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Zasady projektowania i zatwierdzania oraz monitorowania, przegląd i doskonalenie programu studiów w Uniwersytecie Łódzkim (UŁ) regulują Uchwały Senatu. Podmiotami uczestniczącymi w tym procesie na Wydziałach Ekonomiczno-Socjologicznym (WES) i Wydziale Nauk Geograficznych (WNG) są: Dziekan, Rada Wydziału, Sekcja ds. Oferty Dydaktycznej i Jakości Kształcenia, Wydziałowe Komisja ds. Jakości Kształcenia (WKdsJK) oraz Dyrektorzy Instytutów sprawujący nadzór merytoryczny, organizacyjny nad kierunkiem Gospodarka Przestrzenna (GP).

W przypadku kierunku GP na WES oprócz wymienionych organów bardzo ważną rolę w tym procesie pełnią dwie Rady, tj. Rada Konsultacyjna (RK) IGP oraz Rada Interesariuszy Zewnętrznych (RIZ). W skład Rady Konsultacyjnej IGP wchodzi: Dyrektor IGP i jego Zastępca, Kierownicy katedr Instytutu Gospodarki Przestrzennej, przedstawiciel studentów oraz przedstawiciel praktyki. Do kompetencji RK IGP należy m.in: wnioskowanie o powołanie nowych kierunków studiów i specjalności, opiniowanie programów, ocena jakości kształcenia oraz sposobów weryfikacji zakładanych efektów uczenia się, zatwierdzanie tematów prac dyplomowych i osób kierujących nimi.

Natomiast Rada Interesariuszy Zewnętrznych jest dodatkowym podmiotem i ma na celu aktywnie wspierać proces nauczania na kierunku GP o profilu praktycznym w zakresie jego jakości i rozwoju zawodowego studentów. Członkowie RIZ reprezentują organy administracji publicznej, organizacje trzeciego sektora i biznes.

Projekty proponowanych zmian w programie studiów są składane przez Dyrektora IGP w formie wniosku do WKdsJK. Komisja ta m.in. podejmuje działania na rzecz zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia, procesu nauczania oraz oferty dydaktycznej na wydziale dostosowanej do wymagań rynku pracy oraz opiniuje programy studiów oraz zmiany wprowadzane w aktualnie realizowanych programach.

Po pozytywnym zaopiniowaniu przez WKdsJK, wniosek jest przesyłany do zatwierdzenia do Rady WES następnie do Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia i wreszcie do Senatu UŁ, który podejmuje ostateczną decyzję o przyjęciu programu studiów lub dokonywanych w nim zmianach. Nadzór administracyjny nad kierunkiem sprawowany jest głównie przez pracowników Centrum Obsługi Studenta WES, którzy zajmują się wszystkimi sprawami związanymi z tokiem studiów, prowadzeniem wszelkiej dokumentacji oraz bieżącą obsługą studentów. Ważną rolę w nadzorowaniu organizacyjnym i merytorycznym nad kierunkiem studiów pełnią również opiekunowie I roku studiów, których powołuje Dziekan WES na wniosek Dyrektora IGP.

Do głównych podmiotów wchodzących w skład Wewnętrznego Systemu Jakości Kształcenia na Wydziale Nauk Geograficznych należą: Dziekan Wydziału wraz z Prodziekanami ds. kierunków studiów Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia, Rady Programowe Kierunków Studiów, Koordynatorzy Kierunków Studiów, Dyrektorzy Instytutów, Kierownicy Katedr, Wydziałowy Zespół ds. Praktyk Zawodowych, Wydziałowy Zespół ds. Programów Mobilnościowych, Wydziałowy Zespół ds. Współpracy z Otoczeniem Społeczno-Gospodarczym, Opiekunowie kół naukowych, Przedstawiciel Wydziału w Uczelnianej Radzie ds. Jakości Kształcenia.

Zakresy prac następujących podmiotów: Wydziałowej Komisja ds. Jakości Kształcenia, Rady Programowej Kierunków Studiów, Wydziałowego Zespołu ds. Praktyk Zawodowych, Wydziałowego Zespołu ds. Programów Mobilnościowego, Wydziałowego Zespołu ds. Współpracy z Otoczeniem Społeczno-Gospodarczym, regulują oddzielne zarządzenia Dziekanów Wydziałów.

Do monitorowania oraz systematycznego przeglądu programu studiów wykorzystuje się różne źródła informacji i narzędzia: ankietę studenta (ogólnowydziałową; dotyczącą realizowanego programu studiów; oceny praktyk), protokoły hospitacji zajęć; analizy sylabusów oraz spotkania i dyskusje w ramach zebrań i spotkań pracowników i interesariuszy zewnętrznych, a także konferencje dydaktyczne poświęcone aktualnym problemom teoretyczno-metodologicznym. Badanie opinii interesariuszy zewnętrznych odbywa się w wielu przekrojach, m.in. w ramach spotkań bezpośrednich z podmiotami organizującymi praktyki oraz z ekspertami włączonymi bezpośrednio w proces nauczania.

Na doskonalenie i realizację programu studiów na kierunku mają wpływ interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni. W pierwszym przypadku należy wymienić studentów dokonujących systematycznej oceny jakości kształcenia i przedstawienia propozycji zmian w programie studiów. W przypadku negatywnych ocen/komentarzy/uwag pracownik ma obowiązek odnieść się do nich. W uzasadnionych przypadkach pracownicy otrzymują wskazówki i rekomendacje zmian; w niektórych przypadkach uwagi zawarte w ankiecie są podstawą decyzji o modyfikacji programu studiów lub zmianie osób prowadzących zajęcia. Oprócz ogólnowydziałowej ankiety studenci wypełniają ankietę dotyczącą

realizacji treści programu na kierunku. Przedmiotem oceny są m.in. treści programowe, zastosowane metody dydaktyczne, prowadzący zajęcia, a w przypadku zajęć terenowych dodatkowo oceniane jest miejsce ich realizacji i organizacja. Prowadzący zajęcia przedstawiają propozycje zmian w tym obszarze tematycznym, często przekazując informacje pozyskane wprost od studentów, z którymi mieli kontakt na zajęciach. Ponadto corocznie organizowane są dodatkowe spotkania i szkolenia, celem których jest podnoszenie kompetencji dydaktycznych pracowników. Tematy szkoleń są zgłaszane przez nauczycieli akademickich, a w ostatnim okresie w związku z upowszechnieniem zdalnego nauczania przygotowywano ofertę szkoleń dotyczącą sprawnego i efektywnego wykorzystania narzędzi ICT w pracy dydaktycznej.

W grupie interesariuszy wewnętrznych ważną rolę pełnią koordynatorzy ds. dydaktyki, którzy sprawują nadzór organizacyjny nad przebiegiem procesu nauczania, dokonują systematycznie przeglądu sylabusów, programu studiów i inicjują w nim zmiany. Wspólnie z pracownikami IGP tworzą i modyfikują oni program studiów, dbając o jego spójność merytoryczną i zgodność z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego. Dobrą praktyką jest udział grupy interesariuszy zewnętrznych, którzy aktywnie pomagają w nawiązywaniu kontaktów z pracodawcami w celu organizacji wizyt studyjnych, praktyk zawodowych, zajęć terenowych; dostarczanie informacji o potrzebach rynku pracy w zakresie wiedzy, umiejętności, kompetencji niezbędnych w działalności zawodowej w obszarze gospodarki przestrzennej, a także współtworzenie i opiniowanie zmian w programie studiów na kierunku. Wnioski wynikające z analizy oceny programu studiów przez interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych są wykorzystywane w doskonaleniu programu studiów i jakości kształcenia na kierunku.

W raporcie samooceny przedstawiono szeroki wykaz zmian w programie studiów. Zestawienie to zawiera kilkanaście wniosków z monitorowania i przeglądów oraz kilkadziesiąt działań doskonalących. Podjęte na kierunku działania doskonalące potwierdzają poprawne funkcjonowanie procedur wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Wśród tych elementów monitorowania i doskonalenia są także aspekty oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (<i>zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane</i>)
1.	„Wskazane byłoby uzupełnienie w stosowanych dotychczas procedurach sposobu badania skuteczności procedur postępowania związanych z monitorowaniem oraz okresowym przeglądem programów kształcenia”.	Proces monitorowania skuteczności procedur dotyczących okresowych przeglądów programów studiów odbywa się na poziomie WES przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia oraz Centrum Kształcenia oraz Sekcję ds. Oferty Dydaktycznej i Jakości Kształcenia. W ostatnich 5 latach procedura okresowego przeglądu programów studiów została rozbudowana i jest	Zalecenie zrealizowane

		szczegółowo opisana w Wewnętrznym Systemie Jakości Kształcenia WES UŁ. Kluczową rolę w tym procesie spełnia Rada Konsultacyjna IGP oraz wewnętrzny (IGP) system doskonalenia jakości kształcenia. Główne ogniwa tego systemu to monitoring aktywności dydaktycznych pracowników (baza online), ankiety wśród studentów (okresowe ankiety wydziałowe i instytutowe oceniające jakość kształcenia), cykliczny przegląd sylabusów oraz regularne spotkania dydaktyczne w IGP.	
--	--	--	--

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zasady projektowania i zatwierdzania oraz monitorowania, przegląd i doskonalenie programu studiów w Uniwersytecie Łódzkim (UŁ) regulują Uchwały Senatu. Podmiotami uczestniczącymi w tym procesie na Wydziałach Ekonomiczno-Socjologicznym i Wydziale Nauk Geograficznych są: Dziekan, Rada Wydziału, Sekcja ds. Oferty Dydaktycznej i Jakości Kształcenia, Wydziałowe Komisja ds. Jakości Kształcenia (WKdsJK) oraz Dyrektorzy Instytutów sprawujący nadzór merytoryczny, organizacyjny nad kierunkiem Gospodarka Przestrzenna (GP).

Do monitorowania oraz systematycznego przeglądu programu studiów wykorzystuje się różne źródła informacji i narzędzia: ankietę studenta (ogólnowydziałową; dotyczącą realizowanego programu studiów; oceny praktyk), protokoły hospitacji zajęć; analizy sylabusów oraz spotkania i dyskusje w ramach zebrań i spotkań pracowników i interesariuszy zewnętrznych, a także konferencje dydaktyczne poświęcone aktualnym problemom teoretyczno-metodologicznym. Badanie opinii interesariuszy zewnętrznych odbywa się w wielu przekrojach, m.in. w ramach spotkań bezpośrednich z podmiotami organizującymi praktyki oraz z ekspertami włączonymi bezpośrednio w proces dydaktyczny.

W raporcie samooceny przedstawiono szeroki wykaz zmian w programie studiów. Zestawienie to zawiera kilkanaście wniosków z monitorowania i przeglądów oraz kilkadziesiąt działań doskonalących. Podjęte na kierunku działania doskonalące potwierdzają poprawne funkcjonowanie procedur wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Wśród tych elementów monitorowania i doskonalenia są także aspekty oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, wraz z elementami doskonalenia systemu.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Przewodniczący zespołu oceniającego

Prof. dr hab. Tadeusz Kufel

